

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Casopisna podjetje Slovenski poročevalec. - Direktor: Rudi Janžuba. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526. - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-522 do 23-526. - Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-852. - Poštni predal št. 29. - Žiro računa pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KB-5-Z-367. - Mesečna naročnina 230 din

MOŠA PIJADE

Pred letom dni, 15. marca, je na povratku iz Londona na čelu naše parlamentarne delegacije umrl v Parizu tov. Moša Pijade. Njegova smrt je globoko pretresla nas, njegove tovariške, komuniste Jugoslavije, in vse ljudi naše države. Dve okoliščini označujeta osebnost tov. Moše Pijade, njegovo delo in njegovo veličino. To so mesto in vloga, ki jo je imela Komunistična partija Jugoslavije v zgodovini našega ljudstva ter mesto in vloga, ki jo je imel Moša Pijade v vrstah borcev Komunistične partije kot eden izmed njenih voditeljev. V skoro 40 letih svojega revolucionarnega dela Moša Pijade ni izostal iz nobene bitke, ki jo je vodil delavski razred Jugoslavije. Bil je v njenih prvih vrstah, bil je štiri desetletja eden izmed njenih vodilnih ljudi ter je ostal zvest in dosleden svemu prepričanju do konca življenja. Bilo bi nemogoče podati nocoj je približno sliko velike in plodne delavnosti tov. Moše, ker bi to pomeni.

lo slediti zgodovini Partije. Pogledimo bodisi v večjih potezah tov. Moše v najpomembnejših prelomnih trenutkih v zgodovini naše Partije.

Na II. vukovarskem kongresu vidimo tovariša Mošo kot delegata partijske organizacije »Dunava, katere sekretar je bil, v borbi proti socialdemokratskim oportunističnim strujam v delavskem gibanju in Partiji. Socialdemokrati so tedaj doživeli udarec in niso nikdar več posledje imeli večjega vpliva na delavski razred Jugoslavije. Plodno delavnost tov. Moše Pijade je prekinila leta 1925 aretacija, ko je tov. Mošo obsodilo sodišče na 20 let ječe, ki jo je višje sodišče zmanjšalo na 12 let. Toda med prestajanjem kazni mu je bila povečana še za dve leti.

S tem je bil Moša Pijade odtrgan iz aktivnega dela v Partiji. V stari Jugoslaviji naj bi temnice in kazemate odrgale ugledne borce delavskega razreda iz njegovih vrst in naj bi s težkimi kaznimi preplašile druge ter končno v temnicah naj bi duhovno in fizično zlomili komunistične borce. Leta 1936 je bilo samo v Mitrovici okoli 300 obsojenih komunistov. In še en podatek: izmed 105 delegatov na V. državni konferenci v Zagrebu leta 1940 jih je bilo 45 obsojenih na ječo in še 15 policijsko aretiranih.

Kaznilnice so postale šole, v katerih so učili, se idejno pripravljali in kalili partijski kadri, da bi bili po odhodu iz ječe sposobni nadaljevati borbo v raznih krajih države. Za revolucionarno Partijo v pogojih razredne borbe v naši državi so prvovrstnega pomena pravilna politika Partije in kadri - kadri, ki bodo to smer določali in ki se bodo zanjo enotno borili, ki bodo ostali neustrašeni spričo vseh težav in nevarnosti! V pismu Centralnega komiteja leta 1940

partijskemu vodstvu v mitrovski kaznilnici stoji: »Skušajte koristno uporabiti vaš čas za učenje. Sele potem, zunan boste videli, kako ogromnega pomena je to.« Pri tem delu v ječi, v borbi za človeške pogoje, in pri delu za teoretično in idejno dvigavanje kadrov je imel Moša Pijade veliko vlogo (tov. Moša je prevedel »Kapital«, »Bede filozofije« in druga dela).

Na V. državni konferenci je bil Moša Pijade izvoljen v Centralni komitej in je postal eden najuglednejših voditeljev Partije v pripravah za velike dneve osvobodilne vojne in revolucije, za velike dneve, ki so prihajali.

Med revolucijo je tov. Moša prevzel na svoja ramena velik del dela, ki je čakalo politično vodstvo. Kot član partijskega vodstva in vrhovnega staba je sodeloval pri odločanju o vseh zadevah vodstva borbe. Posebno je delal za zgraditev nove, ljudske oblasti, za izdelavo načel, na katerih naj bi se ta oblast izpolnjevala. Obenem pa pri praktičnem organiziranju zaledja. Na I. zasedanju AVNOJ je imel referat o organizaciji tega najvišjega predstavništva, na II. zasedanju v Jajcu pa je postal podpredsednik AVNOJ. Od tega časa dalje je se bolj proučeval in obdeloval probleme nove oblasti, ter osebno prispeval k njeni okrepitvi.

V naši javnosti in naših narodih je dobro znano ustvarjalno delo tov. Moše po vojni. Bil je neutrujen pri graditvi nove zakonodaje in je skušal dati v zakonih adekvaten izraz posebnih oblik našega socialističnega razvoja, začelji od ustave do drugih konkretnih vprašanj. V istem času je pisal teoretične članke, pisal je v dnevnem tisku, govoril v partijskih organizacijah in na zborovanjih.

Toda vse preizkušnje velikih bitk niso minile. Leta 1948 bo v zgodovini naše Partije enako največjim datumom v letu 1937 in letu 1941. To leto je bilo usodno za naše narode. Kdo se ne spominja, s kakšno strastjo in vneemo je stopil tov. Moša v borbo proti Stalinovemu napadu na našo Partijo in državo! Tudi tedaj je znal nastopiti proti krivici. Bil je »še vedno tisti stari borec«.

Moša Pijade je velik po tem, kar je dobil od Komunistične partije kot njen discipliniran član in borec - revolucionarne izkušnje, prekaljenost, čvrstost svojega prepričanja in doslednost. Obenem pa je bil Moša Pijade velik po tem, kar je dal Partiji in delavskemu gibanju - svoje izredne osebne sposobnosti, svoje lastnosti, po katerih je bil tako dobro znan.

Tov. Moša je bil slikar in izreden novinar, toda nikdar ni obžaloval, ker ni imel možnosti in časa, da bi se posvetil delu in do konca razvil svoj talent. V času, ko je zgodovina postavila doslej svojo največjo nalogo - da se zruši sistem, ki je zapiral vse pore na telesu in duhu ljudstva, sistem, v katerem so bili zatirani in so ginili talenti, da se odpro poti prihodnosti, na katerih bodo prišle do veljave vse človeške ustvarjalne sile - v takem času ni bilo bolj svetlega in svetlejšega, bolj humanega dela, kakor je bila revolucionarna borba za svobodo svojega ljudstva. Zato je dolg človeka do svojega časa in do svojega naroda Moša Pijade najbolje izpolnil kot komunist in kot revolucionar.

Slava tovarišu Moši Pijadi! (Iz govora predsednika zvezne ljudske skupščine Petra Stambolića na komemorativni akademiji)

Živo zanimanje za govor

SVETOVNI ODMEVI NA VELIKI GOVOR PREDSEDNIKA TITA V BEOGRADU

BEOGRAD, 17. marca (Tanjug). Svetovne časopisne agencije, tuje radijske postaje in tisk so zelo obširno objavili včerajšnji govor predsednika Tita na Trgu Marxa in Engelsa v Beogradu pred skoraj 300.000 ljudi. Posebna pozornost svetovnega tiska in tujih radijskih postaj je posvečena izjavam predsednika Tita o mednarodnem položaju in zunanji politiki Jugoslavije. Onim delom predsednikovega govora, ki obravnava ajo ta vprašanja, so dali v svetu zelo veliko publiciteto.

Britanska agencija Reuter je objavila dolgo poročilo iz Beograda o predsednikovem govoru. Agencija navaja izjave predsednika Tita o razgovorih med Vzhodom in Zahodom na najvišji ravni in o želji, da bi na tačin razgovorih sodelovale tudi države, ki niso v nobenem bloku. V poročilu so objavljene daljši odlomki o odnosih Jugoslavije z drugimi deželami, dalje predsednikova ocena položaja v Indoneziji, na Srednjem vzhodu in v Severni Africi, kakor tudi: oni del govora, ki poudarja stalistično Jugoslavije do Sredozemskega pakta, raketnih oporišč v Italiji in na četrta Rapackega. Reuter zaključuje svoje poročilo s krajšim pregledom predsednikovih besed o jugoslovanski notranji politiki.

Tudi francoska agencija AFP prinaša v obširnih odlomkih govor predsednika Tita, za katerega pravi, da je bil to njegov »najpomembnejši politični govor v zadnjih 15 mesecih«. Agencija se posebej zadržuje na predsednikovi oceni sedanjega mednarodnega položaja in na vzemirjenju, ki ga je izrazil predvsem zaradi položaja v Indoneziji in na Srednjem vzhodu. Agencija navaja po časovnem zaporedju predsednikove izjave o sovjetskih predlogih za konferenco na najvišji ravni, o položaju v Alžiriji in Tuniziji o stalistično Jugoslavije do predloga za izoblikovanje Sredozemskega pakta in o odnosih Jugoslavije z vzhodnimi in zahodnimi deželami. »Maršal Tito - je rečeno v poročilu francoske agencije - je izrazil zadovoljstvo zaradi dobrih odnosov z Zahodom in Vzhodom.

Odnosaji s Francijo so skaljeni zaradi afere glede ladje »Slovenija«. Tito izraža željo Jugoslavije, da vzdržuje najboljše odnose s Francijo, pri čemer je izrazil svoje globoke simpatije do francoskega naroda in se spomnil na tople sprave, ki ga je bil deležen med svojim obiskom v Franciji. Maršal Tito je poudaril, da Jugoslavija vzdržuje odlične odnose z Indonezijo, Indijo, Egiptom; pa tudi z Veliko Britanijo, ZDA itd.. Ob koncu poročila AFP se navajajo predsednikove kritike na račun onih, krogov, ki skušajo sabotirati mednarodno konferenco na

konferenci šefov vlad, je med drugim rečeno v oddaji washingtonskega radia.

Inozemski tisk polni danes na vidnih mestih stolpce s poročili o govoru predsednika Tita. Vsi britanski časopisi so objavili odlomke po agencijah ali poročila svojih posebnih dopisnikov iz Beograda. Londonski »Times« prinaša obširno poročilo svojega beograjskega dopisnika, hkrati s fotografijo predsednika Tita. Vodilni konservativni časopis »Daily Telegraph« prav tako objavlja poročila svojega dopisnika pod naslovom »Titova zaskrbljenost zaradi nevarnosti, ki jo vsebuje indonezijska državljanska

vojna«. Ko navaja izjave predsednika Tita o mednarodnih vprašanjih, poudarja izjavo predsednika Tita o tem, da so britansko - jugoslovanski odnosi zelo dobri. V daljših ali krajših odlomkih prinašajo Titov govor tudi konservativni »Daily Mail«, »Daily Express«, liberalni »Manchester Guardian« in »News Chronicle«, proklamistični »Daily Herald« in drugi britanski časopisi. Širok odmev je povzročil govor tudi v današnjem indijskem tisku. Več delijskih časopisov objavlja odlomke iz govora na vidnem mestu. Osrednji poljski časopis »Tribuna Ludu« prinaša odlomke iz govora skoraj na

dveh stolpcih. Na vidnih mestih so objavljeni odlomki Titovega govora tudi v današnjem rimskem tisku. Grški tisk in radio sta objavila širše odlomke iz govora jugoslovanskega predsednika, zlasti one, ki se nanašajo na zunanjo politiko in mednarodni položaj. Nekateri grški listi se ustavljajo zlasti pri predsednikovi izjavi o pozitivni vlogi, ki jo lahko odigrajo dežele, ki ne pripadajo nobenemu bloku. Z izjemo socialističnega »Populair« so tudi vsi današnji pariški časopisi prinesli poročila AFP in drugih zahodnih agencij odlomke iz govora predsednika Tita.

Ob obletnici smrti Moše Pijade

Beograd, 17. marca (Tanjug). Oob obletnici smrti Moše Pijade je bila nocoj v Domu sindikatov v Beogradu komemorativna akademija. Akademiji so prisostvovali predsednik Josip Broz-Tito s soprogo, vdova Moše Pijade Lepa Pijade, Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović, Rodoljub Čolaković, Djuro Salaj, Ivan Gošnjak, Veljko Zeković, Pavle Gregorić, Koča Popović, Milentije Popović, Krsto Popivoda, Velko Vlahović, Miloš Mimić, Lidija Senturja, ter drugi politični in javni delavci.

O življenju in delu Moše Pijade je govoril član Izvršnega komiteja CK ZKJ Petar Stambolić. Po žalnem govoru Petra Stambolića je orkester beograjske Filharmonije zaigral VI. simfonijo Petra Čajkovskega. Beograd, 17. marca (Tanjug). Ob prv. obletnici smrti Moše Pijade je bila danes na maršalovem grobnicu v Beogradu svečanost, ki so ji prisostvovali politični in državni voditelji ter zastopniki družbenih in političnih organizacij in JLA. Navzočih je bilo tudi več tisoč državljanov, učencev in učiteljev beograjskih šol. Ko je vojaška godba odigrala posmrtno koračnico, so prisotni z minuto molka počastili spomin velikega revolucionarja. Ko so izrazili sožalje Lepi Pijade, so na grobnico Moše Pijade položili vence za predsednika republike. Komemorativni sekretar predsednika republike dr. Jože Vilfan in generalpodpolkovnik Miloš Sumonja, za CK Zvezne komunistov Jugoslavije član izvršnega komiteja CK Zvezne komunistov Edvard

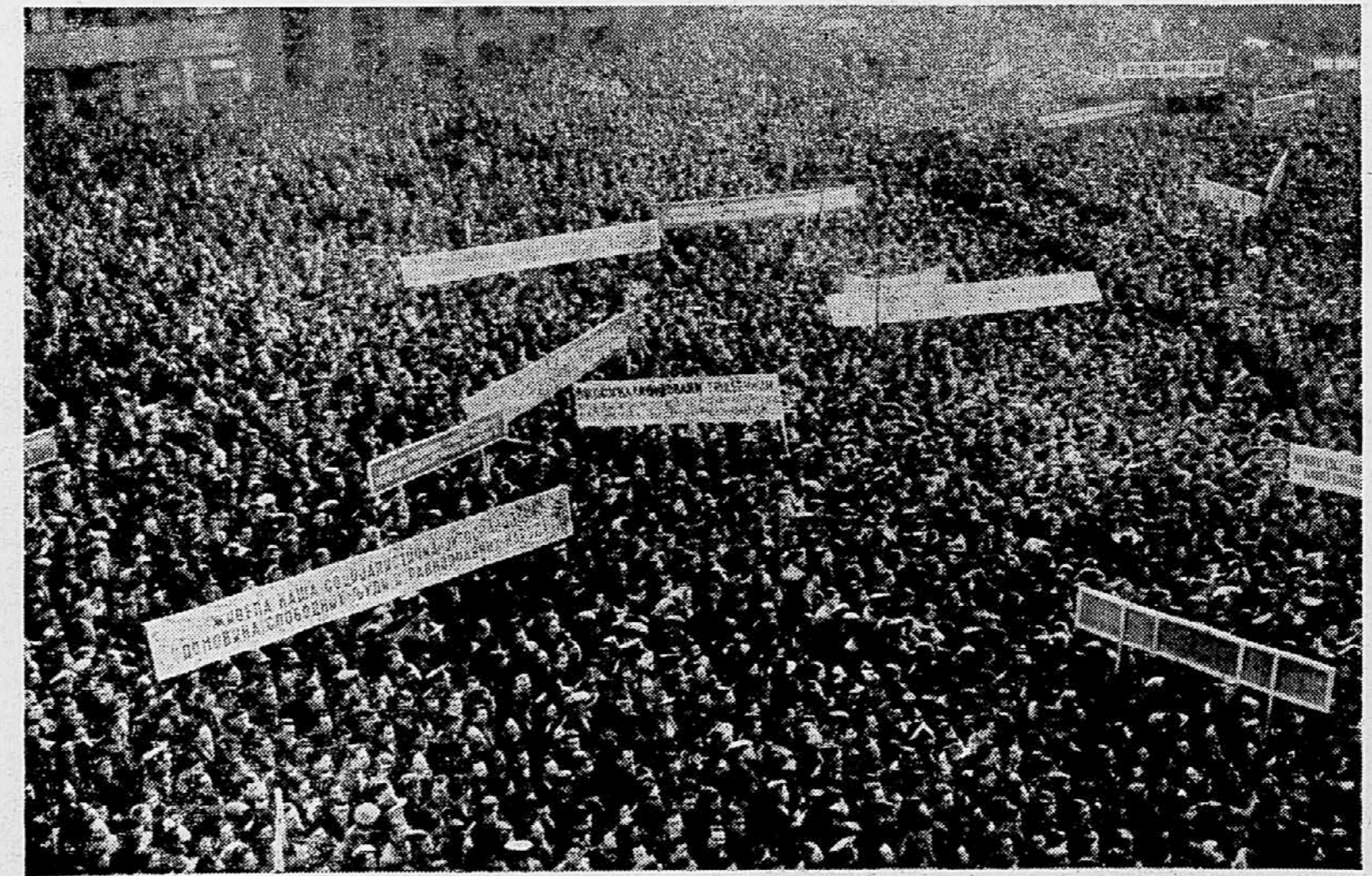
skje Filharmonije zaigral VI. simfonijo Petra Čajkovskega.

Kardelj in član CK Zvezne komunistov Cvjetin Mijatović, za zvezni izvršni svet podpredsednik izvršnega izvršnega sveta Rodoljub Čolaković in član zveznega izvršnega sveta Moma Marković, za beograjski ljudski odbor predsednik ljudskega odbora Djurica Jokić in podpredsednik odbora Radenko Bročić. Pionirji osemletne šole »Moša Pijade« iz Beograda so položili na grobnico šopke cvetja.

V sklad »Moša Pijade«, žigarsredstva bodo služila za pospeševanje likovnih umetnosti, so namesto vencev prispevali odbor SZDL, centralni svet Zvezne sindikatov, CK Ljudske mladine, centralni odbor Zvezne borcev, Ljudska skupščina Srbije, CK Zvezne komunistov Srbije, izvršni svet Srbije, mestni odbor ZK Beograda in mestni odbor SZDL Beograda.

Samo še šest dni do volitev

V vsej Sloveniji so v teku še številna predvolilna zborovanja, ki so značilna predvsem po veliki udeležbi in zanimanju volivcev za uspehe in probleme ožje in širše skupnosti

TAKO JE BEOGRAD IN Z NJIM VSA JUGOSLAVIJA PRITEJEVALA BESEDAM PREDSEDNIKA REPUBLIKE TITA

zvezni zbor proizvajalcev in jim pojasnil perspektivni plan gospodarstva v lokalnem, zveznem in republiškem merilu.

Poslanska kandidatura za republiški zbor za območje trebanjske občine, inž. Vilma Pirčević, je imela volilna zborovanja ali posvetovanja z volivci skoraj v vseh vaseh svojega volilnega okraja. Skupno s poslanskim kandidatom za zvezni zbor Jožetom Borštnarjem sta govorila v Sentlencu, v Dol. Nemški vasi in v Trebnjem. Na velikem zborovanju v Bršljanu je govoril poslanski kandidat Viktor Avbelj, Viktor Zupančič in Niko Silih, oba kandidata za republiški zbor, sta imela zborovanje v Gribljah. V nedeljo je imel Viktor Zupančič zborovanje v Silih-Sumberku, tovariši Silih pa se je udeležil občnega zborovanja kmetijske zdruge v Dragatušu v Beli krajini, ki je bilo obenem predvolilno zborovanje.

V Smihelu pri Zužemberku je bilo veliko predvolilno zborovanje 14. marca zvečer. Udeležilo se ga je toliko ljudi, kot še nobenega zborovanja v tem kraju. Govorila sta poslanska kandidata Niko Belopavlovič in Viktor Zupančič. V nedeljo 16. marca je bilo zborovanje tudi v Metliki in Podzemlju. Na njem sta govorila poslanska kandidata Niko Belopavlovič in Franc Jakljevič, v Podzemlju pa še Tone Pirč. Isti dan je značilno za sedanja predvolilna zborovanja v novomeškem okraju je povsod velika udeležba in še večje zanimanje volivcev za splošne gospodarske probleme v državi, republiki, krajih in občini.

VREME

Napoved za torek: Precej oblačno vreme. Najnižje nočne temperature med -3 in -7, v Primorju okoli 3. najvišje dneвне do 5-10 plin Celzija.

Okrajni in občinski perspektivni plani

Sestava in sprejem perspektivnih planov ter njihova vključitev v republiški perspektivni plan, s tem pa tudi v zvezni, je izredno važna naloga, pred katero so okrajni in občinski ljudski odbori. Ta naloga je važna tem bolj, ker morajo biti okrajni, zlasti pa še občinski perspektivni plani zelo konkretni, za razliko od republiškega in zveznega, ki predvsem načelno določata splošno linijo družbenega razvoja, dalje razmerja, ki naj bi jih dosegli ob koncu leta 1961 med posameznimi vejami gospodarstva in posameznimi vrstami proizvodnje, še dalje odnos do vprašanj komunalnega razvoja, družbenega standarda, splošne in osebne potrošnje, v kakšnem obsegu bi mogoče urejati ta vprašanja, čemu je treba dati pri takem razvoju prednost na sploh itd.

Po drugi strani pa je naloga zelo važna zaradi tega, ker bo mogoče uresničiti cilje, ki si jih postavljata zvezni in republiški perspektivni plani, če bodo pravilno postavljene praktične naloge v okrajnih in občinskih perspektivnih planih. Na ta način bo težala glavna teža praktičnega dela in odgovornosti za konkretno uresničevanje ciljev republike in zveze na ljudskih odborih in v okrajih ter vseh organih delavskega in družbenega samoupravljanja, ki imajo za to tudi vse potrebne pravice in dolžnosti. Končno pa bo odvisno prav od izpolnjevanja konkretnih perspektivnih nalog v okrajih in občinih, koliko sredstev bo ustvarjenih za komunalno in stanovanjsko izgradnjo, šolstvo, zdravstvo, osebno potrošnjo, boljše preskrbo itd.

Glede na to imajo ljudski odbori pred seboj vrsto praktičnih organizacijskih, političnih nalog. Ne glede na to, da so okrajni in občinski odbori že mnogo podatkov, ki bodo služili pri sestavljanju in usklajevanju odnosov v perspektivnih planih, je vendar potrebno postaviti vprašanje, kdo naj sodeluje pri tem. Popolnoma je razumljivo, da je treba pritegniti k sodelovanju čimveč ljudi, organov upravljanja in gospodarskih organizacij, kakor je razumljivo tudi to, da sprejemanje omenjenih načrtov ne bo smelo mimo zborov volivcev in delovnih kolektivov. In to toliko bolj, ker gre pri tem za vprašanje, čemu bodo dali državljani prednost v perspektivnih načrtih, katere praktične naloge in potrebe je treba najprej uresničiti. Kakršna koli težnja torej, da bi se delo na sestavljanju planov omejilo samo na poklicne planerje, bi bila napačna in bi sprejem perspektivnih načrtov lahko samo odložila. Mimo tega pa je gotovo, da poznajo dejanske možnosti in potrebe najbolj prav ljudje, ki se s tem ukvarjajo v svetlih ljudskih odborov, v gospodarskih organizacijah in drugih ustanovah. Ti so tudi najbolj sposobni konkretizirati praktične naloge, ki naj bi jih vsebovali perspektivni plani. Naloga organov za načrtovanje pa je predvsem v tem, da pravilno usmerjajo delo na zbiranju podatkov in njihovih obdelavi, da vsklajajo že ugotovljene potrebe z dejanskimi možnostmi, opozarjajo na odnose med posameznimi potrebami in na duha zveznega perspektivnega plana, v katerega se vključujejo ožji perspektivni plani.

Drugo in nič manj pomembna vprašanje je osnovna usmeritev okrajnih in občinskih

perspektivnih planov. Ta mora izhajati iz načel zveznega in republiškega perspektivnega plana in se mora izražati v konkretnih nalogah. Znano je, da je eden osnovnih poučarkov zveznega perspektivnega plana hitrejša naraščanje in vlaganje sredstev za družbeni standard, splošno in osebno potrošnjo, komunalno in stanovanjsko izgradnjo, za izboljšanje preskrbe itd. To zahteva seveda od okrajnih in občinskih ljudskih odborov tudi ustrezno delitev ustvarjenih sredstev za omenjene namene. Ne glede na to pa je gotovo in neobhodno potrebno, da se zagotovi in ustvari čimveč možnosti za ustvarjanje sredstev, ki naj bi jih v duhu zveznega in republiškega perspektivnega plana delili za zadovoljitev planiranih potreb. Iz tega izhaja, da moramo planirati na podlagi stvarnih možnosti in razpoložljivih sredstev, ki bodo ustvarjena, ne pa na podlagi želja. Primerjava stvarnih možnosti in sredstev s potrebami je torej nujno potrebna. Ne bo mogoče razpravljati o večjih naložbah za zadovoljitev posameznih potreb, če niso v širših planih predvidena tudi posebna sredstva, dotacije in podobno, razen seveda v primeru, ko bi bila s povečano proizvodnjo, produktivnostjo, večjim dohodkom, ustrezno delitvijo tega na skladi in podobno, ustvarjena večja sredstva v okviru samih okrajev in občini. Glede na to, da so potrebe in želje nedvomno večje, kot pa razpoložljiva sredstva, bo določanje konkretnih nalog, ki naj imajo prednost pred drugimi, izredno važno. Tega, kot že rečeno, ne bo mogoče opraviti brez najširšega sodelovanja volivcev in njihove kontrole.

Končno je potrebno zavržati tudi enostransko načrtovanje razvoja v prihodnjih letih. Treba je odkloniti morebitne težnje, da bi s perspektivnim planom že dokončno urejali posamezne potrebe, druge pa prezrli. Da bi porabili večino sredstev na primer samo za šolstvo, ali za ureditev posameznih drugih potreb, kar bi lahko povečalo nesorazmerja v razvoju posameznih občin ali okrajev. Računati s razmerji, ki so postavljeni z zveznim in republiškim perspektivnim planom, bo vsekakor nujno, čeprav je gotovo, da se v okrajnih in občinskih perspektivnih planih ne bo mogoče izogniti tudi določenim odstopanjem od omenjenih razmerij. To bo odvisno pač od stopnje, do katere so posamezne potrebe v okrajih in občinih že zadovoljene.

Že če računamo samo s tem, kar je bilo spredaj rečenega, nam postane jasno, da je sestavljanje in sprejemanje perspektivnih planov okrajev in občinih najpomembnejši gospodarski in politični akt, ki ga bodo sprejeli okrajni in občinski ljudski odbori. Z-ek

Razgovori o PTT Zagodovori o PTT

Beograd, 17. marca (Tanjug). V Beograd je davi prispejala delegacija madžarskega ministrstva za promet in zveze, ki bo imela z zastopniki sekretariata za promet in zveze pri zveznem izvršnem svetu in generalne direktorije PTT razgovore o sklenitvi sporazuma o telekomunikacijah med obema državama. Madžarsko delegacijo vodi minister za promet in zveze Istvan Kosza.

NOVI PREDLOGI

Ljubljana, 17. marca. Svet za socialno varstvo LRS je pod predsedstvom Toma Brejca na svoji današnji seji obravnaval osnutke uredbe o spremembi uredbe o podeljevanju denarnih podpor državam fašističnega nasilja in njihovim družinam.

V razpravi, v kateri so sodelovali vsi člani sveta, je bilo ugotovljeno, da se s predvideno spremembo uredbe ne bodo povečali izdatki ljudskih odborov za podpore žrtv fašističnega nasilja, pač pa bodo spremembe omogočile smotnejše razdeljevanje podpor otrokom žrtv fašističnega nasilja pa zagotovitve nemoteno šolanje in izučevanje raznih poklicev.

Po osnutku bo uredba veljala od 1. I. 1958. O tem, da je omenjena uredba v pripravi, so bili obveščeni ljudski odbori z namenom, da se bodo znali ravnati pri svojih proračunih.

Svet je osnutek uredbe, ki dan še pred predložitvijo Izvršnemu svetu v razpravo Glavnemu odboru ZB Slovenije, z različni dopolnitvami sprejel. Sledila je razprava o programu pomoči UNICEF za področje socialnega varstva. Po novem programu naj bi pomoč UNICEF zajela tudi socialne ustanove, zlasti tiste v okviru zaščite matere in otroka. Glede na to so prizadeži zavodi predložili plan svojih potreb, v katerih pa ni upoštevana vsa tista oprema, ki je nujno potrebna za sodobno rehabilitacijo defektne mladine. Glede na to je Svet sklenil, naj vprašanje opreme upravniki zavodov proučijo skupno s pedagogi, psihologi, tehniki in drugimi strokovnjaki in dajo svoje predloge.

Nadalje je Svet obravnaval še poročilo prehodnega mladinskega doma v Predvorju. Med težavami, ki jih dom ima, je tudi pomanjkanje učiteljskega oziroma vzgojnega kadra. V razpravi je bilo ugotovljeno, da imajo tovrstne težave tudi drugi zavodi socialnega varstva, kar kaže na pomanjkljivo prosvetno inspekcijo. Bil je dan tudi predlog naj bi pomanjkanje vzgojnega osebja odpravili z nekvalificiranim kadrom, ki bi delal v zavodih pod nadzorstvom strokovnjakov. Po sklepu seje bo to vprašanje Svet proučil skupaj s Svetom za socialno varstvo in se z njim pogovoriti tudi glede organizacije inšpekcijske službe.

Svet je izrekel tudi priznanje kolektiviu Prehodnega mladinskega doma v Predvorju za njegovo požrtvovalno delo pri vzgoji svojih gojencev. E. K.

Potres v Bosni

Sarajevo, 17. marca (Tanjug). Sinoci okoli 23. ure so začutili v Sarajevu in okolici močan potres, ki je trajal 2 do 3 sekunde. V Sarajevu je bil to že drugi potres v zadnjem mesecu.

RAZSTAVA CIUHA - KLEMENČIČ - ŠUBIC

Ljubljana, 17. marca. V Jakopičevem paviljonu v Ljubljani so nocoj odprli zanimivo umetnostno razstavo treh naših znanih akademskih slikarjev — Jožeta Ciuha, Doreta Klemenčiča in Iva Šubica. Avtorji so skupno razstavili več kot 100 del, zlasti risb in grafik, ki so nastale v času njihovega nedavnega študijskega bivanja v Parizu. Ob razstavi je v imenu prireditelja, Jakopičevega paviljona, spregovoril ravnatelj Moderne galerije Zoran Kržišnik ter čestital razstavljalcem k razstavi, ki pomeni pomemben člen na njihovi razvojni poti. Otvoritve se je udeležilo številno občinstvo, zlasti veliko kulturnih delavcev.

Zahodnonemški donos jaja

Po vestih zahodnonemškega ministrstva prehranske industrije je znašal lanski donos jajc približno 6.370 milijonov kosov, kar je v primerjavi z letom 1956 več za 545 milijonov kosov. Povprečno odpade na ko. koš 134 jajc ali 8 več kot l. 1956.

Priprave so v polnem teku

je izjavil našemu dopisniku predsednik komisije za pripravo slovesnosti ob 15. obletnici bitke na Sutjeski pri glavnem odboru Zveze borcev Bosne in Hercegovine Nemanja Vlatković

«Kot gostitelj, ker bo priprave»

Nemanja Vlatković, predsednik komisije za pripravo slovesnosti ob 15. obletnici bitke na Sutjeski, pri glavnem odboru Zveze borcev Bosne in Hercegovine.

Hercegovini Nemanja Vlatković, se trudimo, da bi bil s pripravami kar najuspešnejši, da bi proslava te slavne epopeje jugoslovanske narodnoosvobodilne vojske kar najbolj uspela.

Tako je odgovoril na prvo vprašanje našega sodelavca in potem nadaljeval: «V naši republiki imamo komisijo in še posebej koordinacijski odbor, ki je zajel v pripravo okoli 50 najrazličnejših družbenih, političnih, prosvetnih in športnih organizacij. Vse te organizacije po svoji plati organizirajo tekmovanja in proslave po občinah in okrajih, tako da bo vrhunec šele na Tjentištu, 4. julija.

Konkretno se ne bi mogel reči, kaj vse so pripravile te organizacije, ker je vse to še v teku. Razen tega je naša komisija, ki je nekako bolj operativni organ, povabila k sodelovanju vse ali vsaj najvidnejše udeležence same borbe in proboja na Sutjeski. Ti tovaršji nam bodo lahko mnogo pomagali».

«Ko smo že pri tem, koliko sodite, da je preživeli borcev?»

«Mislimo, da jih je okoli 10 tisoč, čeprav ne morem reči dokončne številke, ker se preživeli še vsakodnevno javljajo in te podatke zbira Centralni odbor Zveze borcev FLRJ v Beogradu...»

«Kako pa bo izgledalo slavlje prav na Tjentištu?»

«V naši republiki smo se že domenili, da bodo preživeli borci bosanskih partizanskih brigad, se pravi III. in VII. korpuske in VI. vzhodno-bosanske, večer ali dva pred samo proslavo pripovedovali udeležencem in mladini svoje doživljanje iz tistih dni.

Udeleženci tudi ne bodo prihajali na proslavo iz Foče, ampak iz raznih smeri, po poteh slavljnih brigad in se bodo potem vsi strnili v Tjentištu. Tako bodo šli na pohode čez Kalinovik, Gacko, Fočo itd.

«S kakšnim številom udeležencev računate?»

«Rebena je 80 tisoč. Vendar smo mnenja, da jih bo znatno več, ker je zanimanje za te proslave ogromno. Natančno pa ljudem ne bo mogoče zbrati, da se proslava ne bi udeležili.»

«Torej, bo organizacija proslave terjala tudi ogromno organizacijskih priprav?»

«Vsekakor. Te ljudi bo treba nahraniti, preskrbeti vodo itd. Vse to pa je v teku. Načrtuje se, da bo slavlje na Tjentištu, je že narejen. Te dni, brž ko se bo sneg nekoliko stajal, bomo začeli z zbiranjem kosti padlih. Razen tega je izvršni svet naše republike že sprejel zakon o zaščiti 40 ha zemljišča v Tjentištu.

Mimo vsega tega pa bo v tistih dneh tudi otvoritev nove in moderne bolnišnice v Foči, ki jo gradi Centralni odbor Zveze borcev FLRJ, na spomin na znanega Igumance, ki so v sestavi I. proletarske brigade na čelu s Kočo Popovićem marširali čez Sarajevsko polje proti Foči, Zaradi velikega mraza je precej borcev zmrznilo ter so jim morali v Foči rezati zmrznjene tude... To je res lepa bolnišnica.»

«Kako pa predvidevate organizirati preskrbo?»

«Trgovina in gostinstvo se bosta morala precej potruditi, da bi zadovoljila ljudi. Mi pa nameravamo predlagati, naj bi trgovina preskrbela ustrezne spominke, ki bi spominjali neposredno na borbe iz tistih dni. Tako bi si lahko vsak udeleženec kupil spominke.»

«Upamo da bodo priprave, kljub izredno kratkemu roku potekale v redu in brez zamud, tako da bo to resnično ena izmed najlepših proslav, kakršni tudi najslavnejših bitk naše narodnoosvobodilne vojske.»

zaključil tovarš Vlatković. (r)

KONFERENCA ZK ZA OKRAJ NOVO MESTO

Več naporov v kmetijstvu!

Nad dvesto delegatov iz vsega okraja se je udeležilo okrajne konferenec Zveze komunistov v Novem mestu 14. marca. Mimo delegatov in članov okrajnega komiteja ter nekaterih gostov, so celodnevno konferenci prisostvovali tudi poslanski kandidati novomeškega okraja za republiški zbor: Viktor Avbelj, Niko Šilih in Franc Kreše-Coban.

V obširnem poročilu je sekretar okrajnega komiteja ZKS Jože Borštnar prikazal zunanje-politični položaj in dosedanje uspehe ter težave pri graditvi gospodarstva.

Tudi v novomeškem okraju so bili v preteklih letih doseženi pomembni uspehi. Narodni dohodek se dviga iz leta v leto in to sorazmerno hitreje kot v drugih okrajih, pač zato, ker je bil prej zelo nizek.

Najpočasneje se dviga kmetijstvo. Temu so dosedaj komunisti posvečali premočno pozornost, kar je treba popraviti. Da se da doseči velike uspehe in da imamo v kmetijstvu daleč največje neizkoriščene rezerve, so pokazali prvi primeri pogodbenega sodelovanja med zadrugami in zadrugniki. Tako pogodbeno proizvodnjo sodelovanja je lani zajelo v okraju 426 hektarov obdelovalne zemlje, to je 1,6 odstotka vseh obdelovalnih površin v okraju. Na teh površinah je bil dosežen povprečno za 60 tisoč din večji donos po hektarju kot na nepogodbenih. Pogodbeno proizvodno sodelovanje s kmetijsko zadrugo je lani zajelo 1.420 zadrugnikov.

Poročilo in razprava na poročilo sta zajela v glavnem kmetijstvo kot osnovno gospodarsko panogo v okraju. Brez vsakih dolgovestnih razprav je treba priti do konkretno reševanja naloge kmetijstva, pri čemer morajo biti spet prav komunisti najprej.

V poročilu sekretarja in v razpravi so se dotaknili tudi številnih drugih problemov v okraju. Ze sedaj zelo primanjkuje učnih moči na šolah v okraju, bojijo pa se, da jih bo še bolj manjkalo v bodoče. Učne moči beže iz težkih delovnih mest v večje kraje, kar je razumljivo spriču življenjskih in drugih pogojev v oddaljenih krajih. Takih pa je v novomeškem okraju veliko.

Brez napak, ki jih navaja pisano Izvršnega komiteja CK ZKJ, tudi novomeški okraj ni. Se se dogaja, da kje odloča posameznik ali ožek krog ljudi, čeprav bi moral odločati kolektiv. To pa se dogaja zato, ker komunisti niso dovolj uspešni pri borbi za zakonitost in ker se sindikati večkrat ne zavestno svojih pravic in dolžnosti. Mnogo premalo je bilo razlag in tolmačenj posameznih dogodkov, predpisov in zakonov. Ljudem je treba vedno naliti čistega vina. V poročilu podurjati sekretar. O vsaki stvari je treba dopustiti široko razpravo in sprejemati dobronamerno kritiko.

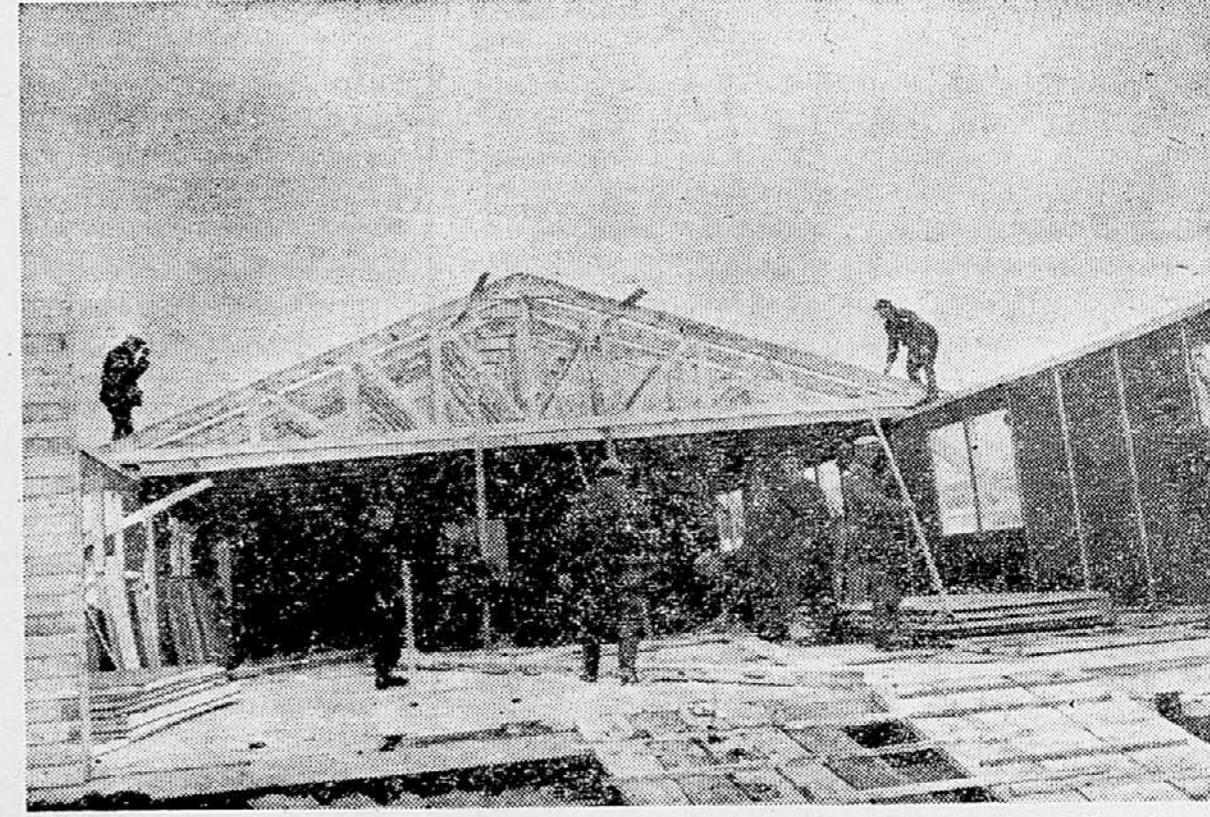
V razpravi sta sodelovala tudi Niko Šilih in Viktor Avbelj. Oba sta govorila zlasti o krejčitvi družbenega upravljanja in odgovornosti komunistov, da bo družbeno in delavsko samoupravljanje dobivalo čedalje večjo vsebino. Tov. Avbelj je še posebej poudaril potrebo večje politične aktivnosti od vrha navzdol do osnovnih organizacij na vasi. Marsikatero

Lani več kot milijon ton železa

Bled, 17. marca. Na Bledu se je danes začela redna letna skupščina Združenja jugoslovanskih železarn. Na skupščini sodeluje nad trideset predstavnikov železarn iz vse naše države. Predsednik Združenja Milenko Jovičič je otvoril letno skupščino ter pozdravil med drugim predsednika Industrijske zbornice FLRJ Todorja Vujasinovića, generalnega direktorja Narodne banke za Slovenijo Vladislava Dolinška, direktorja metalurškega inštituta

iz Ljubljane dr. Cirila Rekarja in druge.

Iz obširnega poročila, ki ga je podal predsednik Jovičič je bilo mogoče ugotoviti velik napredek naših železarn v preteklem letu. Predvsem v povečanju produktivnosti, porastu proizvodov čene metalurgije. Tako so naše železarne izdelale v letu 1957 nad 1 milijon ton surovega železa, kar predstavlja važen uspeh v razvoju naših železarn.

Pripravljalna dela za prihod mladincev brigadirjev na avtomobilsko cesto, kot kaže slika, uspešno potekajo

občo porabo že vnaprej določen, se je pojavljala težnja, da bi se osebna in obča potrošnja povečali na račun materialnih stroškov proizvodnje. Zato je bilo treba z državnimi predpisi natančno odrediti, kaj spada med materialne stroške in kateri izdatki se lahko poravnava iz materialnih stroškov, kateri iz dohodka itd. Vse to pa je imelo za posledico, da se je bistveno zmanjšala samostojnost podjetij. Pravica delovnih kolektivov do samostojnega gospodarjenja in do urejanja skupnih vprašanj proizvodnje in potrošnje na določenem območju v okviru komunune je tako prihajala v nasprotje z administrativnim sistemom delitve dohodka. Zato je bilo treba z ob takim sistemom misliti na to, da se ta sistem vsaj toliko omili, da bi bila, sicer še v okviru tako porazdeljenih sredstev, vendarle zagotovljena možnost večjega vpliva podjetij in komunne na razdelitev dohodka. To smo dosegali z različnimi spremembami in dopolnitvami tega sistema. Vendar je vse to v celoti le pomenilo v bistvu prejšnji sistem. Čeprav govorimo o različnih sistemih delitve dohodka, je vendar v bistvu veljal doslej samo en sistem delitve dohodka, namreč administrativno določena delitev dohodka med porabo in investicije.

Korenitejša je bila sprememba v letu 1957. Tega leta smo že za cele gospodarske panoge opustili dotedanji administrativni sistem delitve dohodka. Podjetja smo razdelili v dve skupini. V prvi skupini so bila v glavnem industrijska in zunanjetrgovinska podjetja. V tej skupini je ostal sicer še dotedanji sistem delitve dohodka, toda izboljšan s tem, da so podjetja že lahko dobila del dohodka, ustvarjenega z boljšim poslovanjem in gospodarjenjem. To je predvsem omogočilo plačevanje po učinku.

V drugo skupino so spadala ostala podjetja. Za to skupino pa že lahko rečemo, da so lani poslovala na popolnoma drugačnih temeljih kot do tedaj. Višina plač namreč ni bila več administrativno vnaprej odredena. Sredstva podjetij, torej tudi sredstva za plače, so bila odvisna od dohodka, ki ga je gospodarska organizacija ustvarila. Čim večji je bil dohodek, toliko večja so bila lahko sredstva, s katerimi je razpolagalo podjetje. Podjetje v takih razmerah že ni šlo več za to, da bi si administrativno priborilo večje plače. Zlasti pa ni bilo podjetje več nezainteresirano na višini materialnih stroškov. Čim manjši so bili proizvodni stroški, toliko večji je bil lahko dohodek. S tem pa smo dosegli prav to, za čemer težimo: večje zanimanje

za proizvodnjo, prizadevanje za povečanje storilnosti dela, za boljše gospodarjenje ob večji samostojnosti gospodarske organizacije.

Izkušnje pri uveljavljanju sistema v tej skupini podjetij so pokazale, da so pri nas že dozorele razmere, da lahko preidemo na drugačen sistem delitve dohodka, ki bo bolj normalen od dosedanjega. Ki bo slonel na bolj ekonomskih temeljih. Razvoj v graditvi temeljnih industrijskih objektov to sedaj že dopušča, dosedanje zaostajanje splošne in osebne porabe pa to kar zahteva. Ta sistem je tudi pokazal, da tržno ravnotežje, razmerje med kupnimi in blagovnimi skladi, kar nam je vse doslej pomenilo največje gospodarske težave, lahko dosegamo učinkoviteje. To dosegamo tako, da obseg potrošnje, osebne in splošne porabe vezemo neposredno na uspeh v gospodarjenju, in da obseg blagovnih in kupnih skladov ni treba vnaprej administrativno predpisovati. Če je posamezno podjetje doseglo večji gospodarski uspeh, je s tem ustvarilo tudi večja sredstva, ki naj se delijo. Poskrbeti je treba le za to, da bo dohodek posamezne gospodarske organizacije resnično odseval tiste nove vrednosti, ki jo je ustvarila gospodarska organizacija.

Dr. FRANCE BUČAR

Novi pogoji gospodarjenja

1. Dosedanja delitev dohodka

Kako zelo je delitev dohodka odvisna od splošnih razmer v gospodarstvu in od gospodarskih ciljev, ki jih vidimo doseči, lahko najbolje vidimo prav na dosedanjem sistemu delitve dohodka.

Neskladnosti v gospodarskem razvoju smo povzročili sami. Če smo hoteli pospešeno razvijati temeljne gospodarske kapacitete, če smo hoteli hitro industrializirati našo državo, smo morali vlagati sorazmerno veliko več za nove investicije v gospodarstvo, kakor pa bi lahko vlagali v normalnih razmerah. Ravno ta vsiljevani razvoj industrije, ki je bil nad povprečjem, je povzročil neskladnosti v gospodarskem razvoju, ker vlaganje za negospodarske investicije, v družbeni standard, v obo in osebno porabo ni moglo dohitevati vlaganja v temeljne industrijske objekte. Tako so nastajale v precejšnjem obsegu nenormalne razmere, zlasti na trgu. Delitve dohodka je morala na eni strani zagotoviti možnost vlaganja velikih sredstev v in-

dustrializacijo, na drugi strani pa je morala zagotoviti tolikšno splošno in osebno porabo, da je bilo zadosti sredstev za investicije v gospodarstvu in da splošno in osebna poraba nista ogrožali temeljnega ravnotežja na trgu, zlasti ravnotežja med kupnimi in blagovnimi skladi.

Zaradi ravnotežja med kupnimi in blagovnimi skladi je bilo treba poskrbeti v prvi vrsti za to, da sredstva, ki so šla za splošno in osebno porabo, niso prekoračila višine, ki jo je dopuščala vnaprej odredjena delitev narodnega dohodka. Višino osebne porabe, torej zlasti plačnih skladov, je bilo treba vnaprej natančno, administrativno določiti. Vsota vseh plač v državi je mogla gibati samo v okviru plansko odredenih plačnih skladov. S sistemom delitve je bilo treba poskrbeti le za to, da smo delili plače v tem okviru čim bolj ustrezno. Če je eno podjetje do- bilo preveč, je zato drugo podjetje dobilo manj, kajti skupnega okvira plačnih skladov nismo smeli prekoračiti. Prekoračeva-

nje plač bi ob takih splošnih odnosih pomenilo samo to, da bi se cene povisale ob istih blagovnih skladih.

Prav tako je bilo treba administrativno določati splošno porabo. Splošno porabo urejajo večinoma proračuni. Zato je bilo treba prav tako administrativno odrediti tudi proračune in to ne po potrebah, saj za poravnanje vseh potreb sploh ni bilo sredstev, ampak po administrativnih načelih.

Vse to je omogočilo, da smo dosegli temeljne gospodarske cilje in da smo obdržali določeno ravnotežje na trgu, ravnotežje med kupnimi in blagovnimi skladi.

prav tako zmanjšano, saj podjetju in delavcu v nobenem primeru ni moglo ostati dosti več, kot pa je bilo že vnaprej določeno po razdelitvici narodnega dohodka. Administrativno odredena splošna poraba in negospodarske investicije so začele prav tako zavirati hitrejši razvoj gospodarstva. Investicije za družbeni standard imenujemo sicer negospodarske investicije. Toda od teh investicij je neposredno odvisen razvoj gospodarstva in izkoriščanje gospodarskih kapacitet. Administrativno določanje splošne porabe ni moglo slediti gospodarskemu razvoju. Kakor je od osebne dohodka odvisna zavzetost posameznega delavca za gospodarski razvoj in uspeh v gospodarjenju, prav tako je tudi od višine sredstev za splošno porabo odvisno prizadevanje vseh proizvajalcev na določenem območju za razvoj gospodarstva tega območja. In to še posebno zato, ker so tudi sredstva za splošno porabo del življenjskega standarda. Pri nas velja to še prav posebno, ker skupnost bolj skrbi za stanovanja, šolstvo, zdravstvo itd.

Posebnega pomena pri taki delitvi dohodka pa je, da je administrativni sistem plačnih skladov in obče porabe bistveno zmanjševal samostojnost podjetij v gospodarjenju. Ker je bil delež iz dohodka za plače in za

Ob robu dogodkov

Nevaren razvoj

Ni dvoma, da trenutno položaj Indonezije ni rožnat. Nemožeče je tudi dati točno sliko o dogodkih, ki se tam odvijajo. Tam se bojujejo, svoja poročila pa si nasprotujejo. Lahko rečemo, da odločni ukrepi, ki jih je poduzela legalna vlada proti upornikom na Srednji Sumatri kažejo, da je vzela pobudo v svoje roke in je trdno odločena položaj razčistiti. Upor v Padangu ne bi zaslužil večje pozornosti in bi bil samo epizoda, če ne bi bilo znamenj, da gre za vedno bolj odkrito vmešavanje tujih sil v notranje zadeve Indonezije. Iz Djakarte se slišijo vedno ogorčene obtožbe na račun vmešavanja iz tujine, predsednik Sukarno pa je pred dnevi javno govoril, da ima v rokah dokaze, kdo pošilja upornikom orožje. Sicer tega tudi na Zahodu ne skrivajo in tisk je pisal, da dobivajo uporniki orožje na svobodnem trgu.

Na čigavi strani so simpatije, tudi ni težko ugotoviti. Ameriški tisk hvali »revolucionarne upornike« in napada legalno vlado v Djakarti. Baje so na konferenci SEATO v Manili neuradno razpravljali tudi o Indoneziji in avstralski minister za zunanje zadeve je govoril o »strupeni kači, ki se skrivajo v mrčinski sobi«. Če to metaforo avstralskega ministra desifriramo in jo prenesemo na Indonezijo, potem vidimo, da je »kača« komunistična »svobozemlja«, ki jo je treba preganjati. Bolj konkretno je bil ameriški zunanji minister Dulles, ki je kritiziral Sukarnovo »dirigirano demokracijo«, češ da je pot h komunističnemu despotizmu. »New York Times« pa piše o »prepričljivih dokazih, ki jih ima uporniška vlada proti vladi predsednika Sukarna najmočnejši med njimi pa je po pisanju »New York Times«, da se uporniška vlada bori proti »komunističnemu prodiranju«.

Odkar je postala Indonezija neodvisna republika je bila stalno pod pritiskom nekaterih zahodnih sil, ki so hotele zavirati njeno notranjo utrditev in krepitev nacionalne enotnosti. Skušale so doseči, da bi Indonezija tudi spremenila svojo neodvisno zunanjo politiko in se odrekla bandunškim načelom v mednarodnih odnosih. Ker se jim doslej ni posrečilo, da bi potegnili Indonezijo kot celoto v svoj blok, so se lotili razbijanja njene enotnosti, da bi tako dobili vsaj del. S pomočjo desničarskih skupin so začeli rovariti od znotraj, da bi tako dosegli svoj cilj.

Sodeč po vesteh iz Indonezije se položaj bolj zapleta. Nekateri agencije že umetno ustvarjajo vzdušje za nadaljnjo intervencijo in pišejo o »sovjetskih pilotih«, ki se borijo na strani vladnih enot, o vedno večjem vplivu Vzhoda in podobno. Vse to spominja na predigre, ko se je pripravljala korejski spopad in napad na Egipt. Zaradi tujega vmešavanja v Indonezijo ni več upor samo notranja zadeva Indonezije, temveč skriva v sebi nevarnost, da bi prišlo v tem delu sveta do novega nevarnega vojnega žarišča. Vsekakor je razvoj dogodkov, če se bo nadaljeval v tej smeri, zelo nevaren, ker se položaj vedno bolj zapleta.

Razčiščenje odnosov

(Od našega stalnega dopisnika)

DAMASK, 17. marca. Predsednik Združenih arabske republike Gamal Abdel Naser se je danes vrnil iz Damaska v Kairo. Naser je bival v Siriji 20 dni. To je bil prvi Naserjev obisk v Siriji po njegovi nedavni proglasitvi za predsednika nove arabske združene republike. Med njegovim bivanjem v Siriji se je še bolj utrdil proces združevanja obeh delov nove skupne arabske države.

Damask je te dni doživel marsikaj, kar bo ostalo zapisano ne le v analizi arabskega sveta, po svojih posledicah pa tudi v širšem okviru: proglasena je bila združitev Sirije in Egipta v ZAR proglasena je bila ustava in sestavljena nova skupna vlada in oba pokrajinska izvršna sveta polkovnik Serraj v novi vladi notranji minister za Sirijo je odkril svojo moštovino, zaroto proti ZAR in Naserju osebno predsednik pa je v svojih govorih zavzel zelo ostro stališče do nekaterih, posebno sosednjih arabskih držav. Za nekaj dni komaj teden, dokaj pomembnih in lahko celo usodnih dogodkov,

ki jih nikakor ni moč obravnava- ti ločeno, ker so del ene strategije.

Ni pretirano trditi, da sta obe združeni deželi, posebej pa še Sirija, z združitvijo nastopili novo obdobje konsolidacije svojega mesta v svetu. S tem ni kakor ni čeno, da so krize arabskem svetu z združitvijo končane, prej nasprotno, v svetovnem merilu pa je Naserju in duhovnim voditeljem zamislil združitev v Siriji prav gotovo uspele z drzno in tudi nepričakovano potezo napraviti konec nihavju, ki je lansko jesen doseglo vrhunec v turško-sirijski krizi. Združena država pomeni

Ob našega stalnega dopisnika

Oba doma razpuščena

RIM, 17. marca (po telefonu). Danes se je končala igra z marjetico, to je dolgo ubijanje o tem, ali bo parlament razpuščen ali ne... Jutranjki so davj že napovedali, da bo predsednik italijanske republike Giovanni Gronchi raspustil oba italijanska doma po posvetovanjih, ki jih je imel med tednom z italijanskimi državljani in političnimi prvaki in po sestanku s predsednikom vlade Zolijem ter predsednikom parlamenta in senata davi. Računajo, da bodo volitve dne 25. maja.

Na bližnjih volitvah bo sodelovalo okoli 2.300.000 volivcev več kot na prejšnjih volitvah. Spričo perspektive, da bodo istočasno volitve v poslansko zbornico in v senat, je treba omeniti, da je procedura za volitve senatorjev drugačna kot procedura za volitve poslancev. Tudi število volivcev je različno; medtem ko volijo poslance vsi, ki so že dopolnili 21 let, morajo imeti volivci, ki izbirajo predstavnike za palačo Madama, vsaj 25 let.

Ponedeljski listi v Italiji so posvečeni pretežno sportu, ne deljskim govorom posameznih političnih prvakov in odmevom na govore tujih državnikov. V

tem okviru je treba omeniti odločitev, ki ga je imel včerajšnji govor predsednika Tita, ki so ga v daljši ali krajši verziji priobčili številni listi.

Medtem, ko je rimski »Messaggero« (list je bilz buvimu ministrskemu predsedniku Scelbi) obišel o in v glavnem informativno poročal o včerajšnjem Titovem govoru, je uradno glasilo krščanske demokracije »Il popolo« (ki je pod nadzorstvom Fanfanijeve večinske struje) objavilo deloma popačeno verzijo, ki ji sledi polemičen komentar s poudarkom na nevdržni tezi, da pomeni predsednikov govor vmešavanje v italijanske notranje zadeve, ker je jugoslovan-

siko stališče glede vodenih izstrelkov močno podobno stališču italijanske socialistične partije. Bolj uradni komentarji bodo v prihodnjih dneh pokazali, ali kaže jemati »Popolov« članek kot plod predvolilne nujne demokrščanske stranke, ali pa kot odraz uradnega stališča palače Chigi. Vsekakor mi je uredništvo »Il popolo« zadržalo, da izraza omenjeni komentar izključno mnenje redakcije in da z njim stališče predsednika vlade, niti zunanje ministrstva nimata kaj opraviti.

O zunanji politiki je govoril včeraj tudi zunanji minister Pella. Njegove glavne misli bi bilo moč strniti v naslednje:

1. Atlantizem in evropeizem tvorita neoljudivo celoto, ki je osnova italijanske zunanje politike tudi v prihodnje.

2. Italija skupno z zavezniški ni smatrala za potrebno zavrniti zadnjih sovjetskih pobud, čeprav gleda nanje s pridržki. Italija misli, da je kompetentna in dolžna dati svoj prispevek k sestanku na najvišji ravni. Konkretni odraz tega prepričanja so tozadevna posvetovanja z zaveznički.

3. Italijanska vlada misli, da je treba imeti pred sestankom na najvišji ravni jamstvo, da sestanek ne bo brezploden. Zavrača tudi dve sovjetski tezi, namreč naj bi zunanji ministri v prihodnjih razgovorih pripravili samo dnevni red in določili proceduro ter naj na »najvišjem sestanku« ne govorijo o nekaterih problemih, n. pr. o Nemčiji.

4. O arabskih težnjah pa je vladno stališče naslednje: Italija lahko razume arabske težnje po nadaljnjem nacionalnem razvoju, paziti pa je treba, da te težnje ne bodo prestopile določene okvira, kar bi koristilo sovražnikom Zahoda in ne bi bilo niti v korist Arabcev samih. Iz celotnega zunanje-političnega koncepta seveda samo ob sebi sledi, da niso Arabci, marveč zahodne države tisti črtniki, ki bo odločal, kje je Rubikon, ki deli »pravice« koristi Arabcev od »sovjetskih« interesov Vzhoda na škodo Zahoda.

Miran Suštar

Bonn omahuje

BONN, 17. marca (Tanjug). Zahodnonemške politične stranke se zelo skrbno pripravljajo na zunanje-politično razpravo, ki bo 20. in 21. tega meseca v Bundestagu. Menijo, da bosta v razpravi prednjačili dve vprašanji: vprašanje priprav na konferenco šefov vlad in vprašanje oborožitve Bundeswehra z atomskim orožjem.

Se vedno ni znano, dokončno stališče vlade v zvezi z obema vprašanjema. Vlada stališča se vedno menja in predstavnik vlade se izogibajo izjavam, ki bi javnost dokončno obvestile, ali bo Zahodna Nemčija dobila atomsko orožje ali ne. Glede na ta položaj so bonnski politični krogi mnenja, da bližnja razprava v Bundestagu ne bo ničemur koristila, kolikor ne bodo med razpravo razčiščena stališča vlade.

Zahodnonemško uradno stališče o bližnji konferenci šefov vlad je v Bonnu povzročilo določeno zmedo. Tisti trenutki, ko so opazovalci dobili vtis, da je vlada našla stališče, ki se ga bo držala (in sicer, da obstajata dve vrsti konference na najvišji ravni; ena, ki bi se ukvarjala samo z razorožitvijo, in druga, ki bi reševala

splošne mednarodne probleme, med temi tudi nemškega), je zahodnonemška vlada sporočila da nemškega vprašanji ni mogoče izključiti iz programa razgovorov na konferenci šefov vlad. Vlada je odločno izjavila, da bo uporabila vsa sredstva, s katerimi razpolaga, da bo nemško vprašanje vključeno v dnevni red konference šefov vlad.

Komentatorji razlagajo to spremembo v vladnem stališču z dejstvom, da ZDA še nimajo dokončnega stališča glede konference na najvišji ravni, in da skuša bonnska vlada s svojim najnovejšim stališčem prisiliti zahodne zavezničke, da ne bi pozabili na nemško vprašanje pri pripravah na konferenco na najvišji ravni.

Gaitskell ni za enostranske ukrepe

New York, 17. marca (Reuter). V izjavi, ki jo je dal »New York Times«, je voditelj britanske laburistične stranke Hugh Gaitskell dejal, da bi bodoča laburistična vlada morda ponovno pregledala britanske mednarodne obveznosti, da pa ne bi napravila nobenega enostranskega dejanja.

Ko je govoril o mednarodnih problemih, je Gaitskell dejal, da je nemško vprašanje vsekakor takšno, da bi ga morali postaviti na dnevni red konference na najvišji ravni, da pa kljub temu ne bi smeli nemško vprašanje biti pogoj za sestanek na najvišji ravni. Laburistična stranka je po njegovih besedah mnenja, da je sedaj najnujnejše sklicati konferenco šefov vlad. Glede Britanije pa je Gaitskell dejal, da bi mogla izboljšati mednarodno ozračje s tem, da bi za določeno dobo ustavila svoje jedrske poskuse.

Na koncu je Gaitskell omenil svoj načrt, ki ima pet točk in ki bi po njegovem mnenju prispeval k ureditvi položaja v Evropi. Med drugim poudarja Gaitskell izstop Zahodne Nemčije iz Atlantskega pakta, ter Poljske, Češkoslovaške in Madžarske iz Varšavskega pakta s tem, da bi se prej umaknile iz teh držav vse tuje čete.

Politična zagata v Diakarti

Redna indonezijska vojska je vkorakala v Medan, glavno mesto severne Sumatre — Predsednik Sukarno in Mohamed Hatta se ne moreta zblizati

DJAKARTA, 17. marca. Agencija Antara poroča, da je predsednik indonezijske vlade Džuanada danes zanikal, da so uporniki v glavnem mestu severne Sumatre Medanu zasedli letališče Polono. Z uradne strani so obratno potrdili, da so v tem delu Sumatre izbruhili neredi. Kot je bilo sporočeno, tem delu Sumatre izbruhili neredi. Kot je bilo sporočeno, tem delu Sumatre izbruhili neredi. Kot je bilo sporočeno, tem delu Sumatre izbruhili neredi.

Tudi predstavnik indonezijske vojske je danes potrdil, da je prišlo na severni Sumatri do upora. Na čelu upora v Medanu je major indonezijske vojske Naingol.

Medtem ko se nadaljujejo vojaške operacije proti upornikom na osrednji Sumatri, kjer so važne naprave za vrtnje nafte, se opaža očitvena zagata na političnem polju, ker je vsaj zaenkrat propadlo upanje, da bi prišlo do enotnosti med predsednikom Sukarnom in bivšim podpredsednikom Mohamedom Hatto. Preteklo nedeljo sta se oba voditelja sestala samo dvakrat, vendar nista dosegla nikakršnega sporazuma. Komisija, ki ima nalogo, da zblizta oba politika, je začela s svojim delom, še preden je izbruhnil upor. Komisija pa ni dosegla nikakršnega uspeha. Predsednik Džuanada je v parlamentu izjavil, da si je vlada v začetku

prizadevala storiti vse, da spravi Sukarno in Hatto. Vendar pa so po sklepu, da nastopijo proti upornikom, nadaljnja prizadevanja za to spravo opustili. Džuanada je samo dejal, da vlada pričakuje, da bosta Sukarno in Hatta sama zblizala svoji stališči. Po drugi strani je voditelj stranke Nahdatul Ulama, druge velike muslimanske organizacije, izjavil, da sta v parlamentu dve krili, od katerih prvo želi prenesti vse rešitve sedanje krize predsedniku Sukarnu, medtem ko drugo krilo smatra, da se je treba povsem nasloniti na odločitve Mohameda Hatto.

Hatta smatra, da je treba sestaviti predsedniški kabinet s samim predsednikom na čelu vlade, razen tega pa še delovni kabinet pod vodstvom Hatto, pri čemer pa naj bi končane sklepe sprejel parlament pod predsedstvom samega Sukarna.

Sovjetski veleposlanik v ZDA Menjiskov je sinoči izjavil, da je prepričan, da bi prvi sekretar CK KP Sovjetske zveze Hruščev z gotovostjo prišel v ZDA ter se sestal s predsednikom Eisenhowerjem, če bi bil povabljen. Sovjetski veleposlanik je to dejal, ko je odgovarjal na vprašanja učencev srednjih šol v programu, ki ga prenašala celotna ameriška televizija. V odgovoru na eno izmed vprašanj, ki je zadevalo sestanek na najvišji ravni, je Menjiskov dejal, da bi bili sovjetski predstavniki pripravljeni priti v Washington ali kako drugo mesto v ZDA, ki bi ustrezalo ameriški vladi, če bi ameriška vlada želela, da naj bo sestanek na najvišji ravni v ZDA. — Novi sovjetski veleposlanik Mihael Menjiskov je verjetno med petdesetimi hivanjem v Washingtonu pritegnil več pozornosti, kot je bil to primer z njegovim predhodnikom Zarubinom v petih letih. Menjiskov je baje v ameriških krogih vzbudil vtis uglednega in elegantnega diplomata, nepriljubljenih navad, ki se odkrito razgovarja z novinarji in z zadovoljstvom pozira fotografom. Star je 55 let. Obiskil je številne vodilne funkcije in se pojavil z njimi na javnih krajih. Udeležil se je številnih washingtonskih diplomatskih sprejemov in večerj ter postal s svojo soprogo »prijetljiva osebnost v časopisni družabi kroniki. — Na sliki: Novi sovjetski veleposlanik Menjiskov odgovarja na vprašanja novinarjev.

Zmeda in volilna apatija

V Pariz so pripeljali policijske okrepitve z letali — Danes bo francoska skupščina glasovala o zaupnici vladi

PARIZ, 17. marca (Tanjug). Komunistična partija Francije je za jutri sklicala protestno zborovanje zaradi nedavnih policijskih izredov pred skupščino. Zvedelo se je, da bodo na zborovanju govorili predstavniki KP Francije, voditelji sindikatov in voditelji stranke socialistične unije. Socialisti Guya Molleta so odklonili sodelovanje s komunisti na omenjenem zborovanju.

Sinoči je 7 letal pripeljalo 500 pripadnikov posebnih policijskih oddelkov. Policaji so prišli v Pariz zato, ker pričakuje francosko notranje ministrstvo za ta teden več političnih demonstracij. Med drugim je napovedalo za terek demonstracij tudi združenje francoskih

policajev, ki zahteva višje plače in posebne dodatke za nevarnost.

Francoska skupščina bo jutri glasovala o zaupnici vladi, ki jo je zahteval Gaillard v zvezi s predlogom zakona o reformi ustave. Politični krogi poudarjajo, da vladi ne grozi nobena neposredna nevarnost, da pa večina, ki jo bo dobila, ne bo velika. Pravijo, da bo Gaillard dobil zaupnico kljub temu, da se večina strank ne strinja s predlogom zato, ker se desnica, socialisti in katoliški nočejo odločiti, da bi vršili vlado in prevzeli odgovornost za krizo.

Sestanki vodilnih organov treh glavnih koalicijskih strank in delne parlamentarne volitve v Parizu so potrdili vedno večje razlike v stališčih strank vladne večine. Kongres desničarske stranke neodvisnih in kmetov, sestanek izvršnega odbora katoliškega narodnorepublikanskega gibanja kakor tudi nacionalni svet socialistične stranke so se odločili, da bodo stranke na bližnjih pokrajinskih volitvah nastopile neodvisno. Kongres desničarske stranke je sprejel resolucijo, ki zahteva od vsakega neodvisnega kandidata oster odpor proti socialistični in komunistični Franciji, nacionalni svet socialistov pa je svojim organizacijam priporočil, naj se odločno uprejo sodelovanju z ekstremi-

stičnimi strankami levice ali desnice. Večina udeležencev sestanka je tudi odobrila govor guvernerja v Alžiriji Lacoste, ki je objubil konec »pacifikacije Alžira najkasneje do konca leta«. Lacoste je trdil, da bo upor dokončno zadušil, ko bo blokirana meja z Marokom in Tunizijo. Dokončen obračun s vladne stranke kljub dosedanjim sporom odložile do konca pokrajinskih volitev, aprila, ker nočejo povzročiti padca sedanje vlade Felixa Gaillarda.

Delne parlamentarne volitve, ki so bile včeraj v Parizu, očitno kažejo kot nekakšen preizkus moči strank vladne koalicije, ki so na volitvah nastopile s samostojnimi kandidati.

Največje število glasov za poslaniško mesto, ki je bilo izpraznjeno s smrtjo komuniste Cachina, je dobila desničarska koalicija, nacionalna unija. Kandidat komunistične stranke je dobil komaj 1 odstotek glasov več kot na volitvah leta 1956. Toda glede na to, da nobena lista ni dobila absolutne večine, bodo morali volitve ponoviti čez 14 dni. Volitvo je vsega skupaj 66 odstotkov volivcev.

Predstavniki nacionalne unije Thomas pa je zmagal na naknadnih volitvah v drugem volilnem okraju Seine. Thomas je dobil 125.298 glasov, predstavnik KP pa komaj 69.135 glasov.

Na naknadnih volitvah v pokrajini Nièvre pa je zmagal kandidat demokratične in socialistične unije odpora dr. Dubois, ki je dobil 43.639 glasov, medtem ko jih je njegov tekmeec, predstavnik KP Francije, dobil 39.225.

Lek za recesijo

WASHINGTON, 17. marca (Reuter). Vodilni republikanski senatorji so se danes zavzeli, naj bi vlada izpremenila svojo politiko v zvezi s pomočjo tujini in tako prispevala v borbi proti recesiji v ZDA.

Voditelj republikancev v ameriškem senatu Knowland je izjavil, da namerava predlagati zmanjšanje nabav v tujini in preusmeritvi ameriško industrijo na proizvodnjo blaga, ki se

uvaža, Republikanski senator Bridges je po svoji strani pozval predsednika Eisenhowerja, naj pregleda potrebo po nabavi nevojaškega blaga v prekomorskih deželah. Novi predsednik ameriške trgovske zbornice William MacDonald je izjavil, da so v ZDA recesijo »napol prebrodili«, vendar pa je mnenja, da bo gospodarska dejavnost upadala še kakih 30 do 60 dni, nakar se bo v razdobju kakih šestih mesecev uravnovesila.

Po njegovem predvidevanju bo gospodarska dejavnost v ZDA zaživelala letos jeseni. Da bi pa do tega res prišlo, je pričarjal, naj delavci ne postavljajo novih zahtev glede povečanja mezd, medtem ko naj delodajalci ohranijo ali znižajo cene. Kot družo zdrazilo proti recesiji naj bi služila po njegovem mnenju davčna reforma, ki bi podpirala investicije in razvoj gospodarstva.

Eden izmed vodilnih ameriških ekonomistov Benjamin Javits je sinoči predlagal načrt za velike ameriške investicije v tujini, ki bi morebiti dosegle vrednost 25 milijard dolarjev letno. Po njegovem mnenju bi morale ZDA začeti z izvajanjem nekakega 5-letnega programa investicij v inozemstvu, pri čemer naj bi v začetku sodelovala zvezna vlada in zasebni kapital, vsak s 5 milijardami dolarjev, kasneje naj bi se delež sorazmerno povečeval.

obrambo, zato je bil pomik na strogi kurz nepriključevanja k blokom izveden posredno.

Voditelj sirijske KP Bagdad je zastupil deželo, njegova stranka pa je medtem nekoliko spremenila stališče in pozdravlja zvezo, slej ko prej pa pozorno opazuje Naserja in ni zadovoljna z unijo, temveč želi federacijo. Pri sestavi nove vlade pa se je pokazalo, da imajo v njej vodilna mesta člani socialistične stranke Baas, glavni zagovorniki pozitivne nevtralnosti in dejansko najmočnejša politična sila v Siriji; dosedajni podpredsednik vlade in obrambni minister Khaled El-Azm, vidna osebnost iz jensenske krize, je izpadel.

O stališčih vodstva ZAD do obeh blokov je s tem povedane ga dovolj. Obenem pa je bilo ob sestavljanju vlade in z razkritjem zarote postavljena fronta tudi navznoter. Pri tem je odigrala zarota svojo posebno nalogo: Nekdo od tukajšnjih ljudi, ki se aktivno ukvarjajo s politiko, mi je na vprašanje, zakaj je Naser povezal tako slovesen trenutek kot je proglasitev nove ustave in vlade s tako disonanco kot je zarota, mirno odgovoril, da zaradi tega, da se določenim

krogom onemogoči godrnjanje okrog ustave in vlade... koga je pri tem mislil, je jasno.

Mimogrede tudi to, da nova ustava določa, da ne priznava nobenih razlikovanj zaradi vere, medtem ko stara sirijska ustava poudarja duhovno podlago islama in šerifatskega prava; tako kot »arabski nacionalizem« ne priznava kraljev... S t. izjavo je Naser posegel na področje, kjer vidi svoje glavne nasprotnike, v medarabske odnose.

Ne da bi analizirali, če je Naser izbral pravi trenutek in način za tako oster nastop proti Hašemitom, je nedvomno računal pri tem na zelo živo podporo, ki jo uživa pri množicah onstran sirijske puščave in v jordanskem delu Palestine. Vsekakor gre tudi tu za razčiševanje odnosov. Posledice bo pokazal razvoj. Slišati je, da je položaj Iraka v bagdadskem paktu močno omajnan in da je vprašanje, če bo v njem tudi ostal; po nekaterih poročilih pa se je pojavil v Mosulu izgnani predsednik republike, vojaški diktator Sirije, Adib Sišakil, medtem ko je Nuri Said sprejel tri vidne zastopnike sirijske opozicije v tujini... J. Stular

Vedno bolj smo povezani s sosedi

ZAKAJ SE POVEZUJEMO?

Električna energija je zelo važna v našem vsakdanjem življenju. Potrebuje jo vedno več. Narava pa žal ni dala vsem krajem možnosti za rentabilno proizvodnjo električne energije. Zato ji v transformatorjih pri elektrarnah zvišujemo napetost in jo po daljnovodih pošiljamo tja, kjer jo potrebujejo.

Poraba energije je sicer vsako uro različna, vendar so dnevne količine porabljene energije ob delavnikih od ponedeljka do sobote skoraj enake, le ob nedeljah je poraba manjša. Pozimi je poraba zaradi daljših noči, ogrevanja in intenzivnejšega obratovanja industrijskih odjemalcev za 10 do 20 odstotkov večja kot poleti.

Proizvodnja električne energije v vodnih elektrarnah je odvisna od dotoka vode na bistih rekah, kjer so zgrajene elektrarne. Kako naj torej zagotovimo vsakodnevno enakomerno proizvodnjo in pozimi še nekaj več?

Odgovor pravi, da je treba graditi dopolnilne elektrarne. Kalorične elektrarne dajejo pretežni del proizvodnje takrat, kadar vode upade; njim pomagajo akumulacijske elektrarne, ki tudi proizvajajo dodatno energijo ob vsakodnevni najvišji obremenitvi in pri motnjah v elektrarnah. Kadar je

Zastreb z namenom, da prenese odvečno hidroenergijo iz središča države proti nam. Ta odvečna energija je na razpolago pretežno v zimskem času; poleti pa je imajo premalo. Daljnovod je skoraj leto dni obratoval samo za napajanje dela Zagreba. Predvidena je bila sicer neposredna povezava, vendar ni bila izvedljiva zaradi različnega tehničnega ustroja obeh delov omrežja. Slovensko-hrvatski del je zgrajen tako, kakor je bilo dogovorjeno za vsa država leta 1948, medtem ko je srbsko-bosensko-dalmatinski del zgrajen tako kakor v ZDA, Franciji in nekaterih drugih državah.

Večmesečni napor strokovnjakov, da bi povezali oboje sistema, so omogočili poskusno povezavo obeh sistemov v vrstiditvijo posebnih zaščitnih naprav, ki v primeru napake na zahodnem delu oboje omrežji razdvoji. Da bi se preprečilo o zanesljivosti te zaščite, so na raznih mestih s posebno puško »streljali« na daljnovode in s tem povzročili umetne napake na daljnovodih. Kot grom močan pok in močnega 20 m dolga bleščača iskra sta pokazala, kako veličanska moč se pretaka po daljnovodu. Toda iskre so po nekaj desetinkah sekunde že ugasle, ker so zaščitne naprave pravilno delovale. (Slika)

... z Avstrijo

Zo nekaj let oddajamo po 110-kV daljnovodu pri Dravogradu presežke energije v sosednjo Avstrijo. Po njem lahko oddajamo in prejmemo 100 tisoč kilovatov. Ta zveza nam je doslej omogočila oddati nekaj sto milijonov kilovatnih ur energije.

... in z Italijo

Ko smo se pred desetimi leti na novo razmejili z Italijo, smo imeli onstran meje 6 daljnovodov za 50 in 132 kilovatov. Nekateri izmed teh smo splošno uporabljali za pretok energije za Istro iz soških elektrarn čez italijansko ozemlje. Ko so se pozneje razmere normalizirale, prehodne zveze niso bile več potrebne. Danes imamo le dva obratovalno sposobna daljnovoda, ostali pa so delno demontirani. Eden rabi železnici za rezervno napajanje, drugi pa bo v kratkem zopet oživel, ko bo pričel dajati energijo iz soških elektrarn v Gorico in okolico, kadar bo energije dovolj. Ta daljnovod lahko prenaša 15.000 kilovatov.

Tako je Slovenija povezana z vsemi tremi sosedi za državno mejo in z ostalimi predeli naše države.

KAJ PA V PRIHODNJE?

Hidroelektrarna Split

S pričetkom gradnje HE Split, ki bo dograjena konec leta 1961 in bo imela moč 214.000 kilovatov, so tudi sklenili, da se zahodno področje države poveže z Dalmacijo in Bosno z daljnovodi za 220 kilovatov. V Mracelinu pri Zagrebu smo zgradili 220 kV transformatorsko postajo z močno transformacijsko močjo 150 do 200.000 kilovatov za dodajanje energije v sedanje 110 kV omrežje.

220 kV v Kidričevem

Predvideva se podaljšanje 220 kV daljnovodov iz Zagreba do Kidričevega, tako da bo z zimske energije iz HE Split omogočeno nepretrgano obratovanje tovarne aluminija in dana tudi možnost za povečanje tovarne. Ta povezava bo dala večje količine zimske energije vsej Sloveniji.

220 kV zveze s sosednjimi državami

Proučujemo povečano izmenjavo energije z Avstrijo, Italijo in Madžarsko z 220 kV daljnovodi, morda tudi izvoz v večjem obsegu. Studijsko delo za zvezo 220 ali 380 kV z Avstrijo in Italijo je znano pod imenom »Jugoelektro« in traja že več let. Nekateri strokovnjaki predlagajo tudi položitev podmorskega kabla med Splitom in Foggio v Italiji. Ta način je tehnično še zelo zapleten. Možnost močnejše zveze z Madžarsko so šele pričeli proučevati. Madžarska se tudi zelo zanima za izgraditev hidroelektrarn pri nas, ki bi oddajale energijo v Madžarsko.

Povezava z Grčijo

Pred kratkim so se mudili pri nas zastopniki grškega elektro gospodarstva zaradi povezave in uvoza električne energije. Tudi tam se precej zanimajo za našo energijo. Za sedaj pa je to področje na naši strani še pasivno in bo treba še potakati.

Djerdap

V Djerdapu ali Železnih vratih bo veličanska jugoslovansko-romunska hidroelektrarna na Donavi, ki bo imela večjo moč kot vse sedanje naše elektrarne. Za ostvaritev bodo potrebna poleg dogovorjenih mednarodnih sporazumov veličanska denarna sredstva in dolgoletna graditev. Za sedaj bodo šele izdelali načrte. Elektrarna bi ob-

no povezala vsa elektro gospodarstva sosednjih držav.

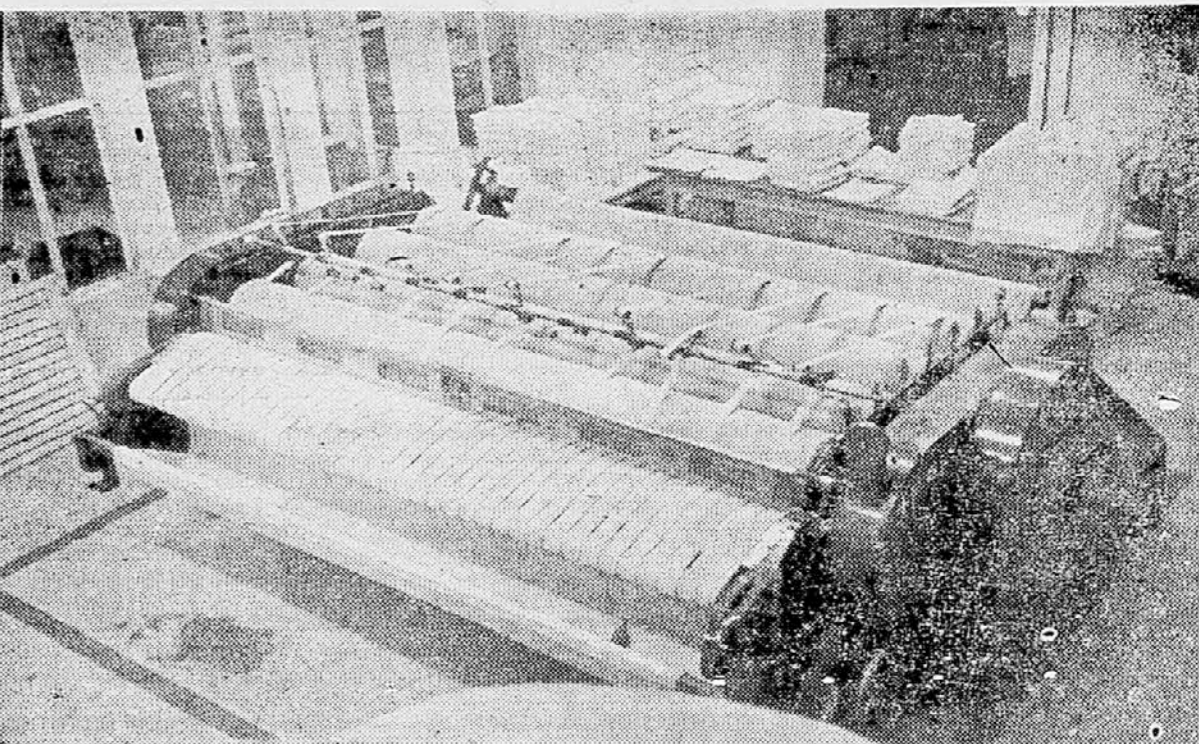
Kaj pa Bolgarija in Albanija?

Do zdaj še nismo vzpostavljali stikov za povezavo, vendar pa bo verjetno prišlo do tega v naslednjih letih.

Gotovo je prva naloga graditi elektrarne čim bližje potrošnikom in čim rentabilnejše. Druga naloga pa je tesna povezava.

Povezovanje elektroenergetskih sistemov je v skladu s splošnimi prizadevanji za zблиžanje narodov, za medsebojno pomoč in korist. Pred tisočletji so povezale narode ceste in ladje, pred stoletjem železnica, pred 70 leti telefoni, pred 40 leti radio, pred 30 leti letalski promet, po drugi svetovni vojni pa daljnovodi. In čez deset ali dvajset let bodo morda prav daljnovodi mnogo pripomogli k tesnejšemu gospodarskemu zблиževanju sveta.

Ing. Rasto Svajgar

Uprava kliničnih bolnišnic v Ljubljani je uredila novo moderno pralnico in likalnico. Sodobna naprava zlika vsak dan po 2500 kg perila. — Letos imajo v načrtu adaptacijo in povečanje centralne kuhinje, ki je v istih prostorih, kot je bila pred 63. leti, to je takrat, ko so bolnišnico zgradili. Vsa dan kuhajo v njej hrano za 1600 bolnikov in 24 različnih diet. Obnova in modernizacija kuhinje bo največja letošnja investicija klinik in bo stala okrog 50 milijonov din. — Ljubljanske klinične bolnišnice so lani sprejele nad 40.000 bolnikov, med katerimi je bilo okrog 32.000 zavarovancev. Ležalna doba je znašala skupno 654.000 dni.

Napredek v ustvarjanju materialnih pogojev za tehnično vzgojo mladine

Ob registraciji Centra za pospeševanje tehnične vzgoje »MLADI TEHNIK«, ki bo oskrboval našo mladino ne le s tehničnim gradivom, temveč tudi z vsakovrstno tehnično literaturo

Te dni so v Ljubljani pravno registrirali nov zavod — Center za pospeševanje tehnične vzgoje z nazivom »MLADI TEHNIK«. Obenem s pionirji ga bo vesela prava vsa naša mladina. Zavod je namenjen prav našemu mladenemu rodu; pomagal mu bo da si z ročno obdelavo cenenega tehničnega gradiva in nazornimi napotki tovrstne literature izde- la vrsto najrazličnejših tehničnih naprav ter se tako ob svo- jem delu in razvedrilu nepre- stano izobražuje.

Bilo bi nesmiselno govoriti o tehnični vzgoji, če pri tem ne bi mislili tudi na ustvarjanje potrebnih materialnih pogojev, kot so ceneno gradivo, ceneno in so- jedno orodje ter cenena tehnična literatura. Glavni odbor Ljudske tehnične Slovenije in člani nje- gove komisije za tehnično vzgo- jo mladine so delali na tem že vrsto let in reči moramo, da je ljubezen mladih ljudi do tehni- ke in njenih pridobitev kljub raznim oviram smelo prebrudila celo največje težave, ki se začno in končajo vselej prav pri de- narnih sredstvih. Danes je dobi- la mladina pomembno ustanovo, ki jo moramo podpreti z vseh strani, saj je lahko rečemo, od- ločilna za prihodnost naše ma- ladine in nas vseh.

Program nove ustanove za po- speševanje tehnične vzgoje ml- adine je sila širok in pester. Ob žalostnem dejstvu, da po- menj tovrstna tehnična litera- tura danes le nekaj borih odstot- kov v naši celotni založniški da- javnosti, moramo tembolj po- zdraviti pobudo nove ustanove, da bo prvenstveno skrbela za iz- dajanje poljudnih tehničnih knjig, publikacij ter praktičnih načrtov in opisov za izdelavo vseh mogočih naprav z raznih področij znanosti in tehnike. Po- leg del domačih avtorjev gre tu

tudi za prevode tovrstne inozem- ske literature.

Novi zavod bo poskrbel za so- delovanje mladine na tehničnem področju, zato že zdaj dokaj po- žrtovno zbira in posreduje mladini ne le raznovrstno tehni- čno gradivo, temveč tudi cene- no in solidno orodje, ki je po- trebno za takšno obdelavo.

V programu je celo posredova- nje popolne opreme za šolske in društvene delavnice, kakor tudi zbiranje raznih učil in sredstev za modernizacijo našega šolske- ga pouka. Za izvensolsko dejav- nost pa bo omenjeni zavod v do- glednem času, če bodo zajamec- na najpotrebnejša denarna sred- stva, poskrbel tudi za proizvod- njo raznih tehničnih igrač, se- stavljenk, oziroma za proizvod- njo posameznih delov, katerih amaterji s preprostimi orodjem ne morejo izdelovati.

Za sedaj ima zavod že servis za tehnično gradivo. Čeprav ob zelo omejenih denarnih sred- stvih in docela neprimerem pro- storu pomeni servis dokaj bo- gat materialni izvor za naše pio- nire in mladino, saj ga na pol »ilegalno« že dolgo oblegajo. Tu se je zbralo cele kupe odpadne- ga materiala naše industrije, ki

pa je za mladino tembolj dra- gojeno, ker je ceneno. Sicer pa tu težko govorimo o »odpadnem« materialu, saj gre za posvem le- pe kose vezane plošče, za jo- bršne površine vsakovrstne ka- kovostne pločevine, za razne vrste bakrene žice, gradiva ter

Dr. ALEKSANDER BAJT: Politika ekonomija (kapitalizma)

V založbi »Gospodarski vestnik« je izšla knjiga, ki so jo študenti naše pravno-ekonomske fakultete in mnogi ekonomisti že dolgo po- prešali. Napisal jo je docent pravne fakultete dr. Aleksander Bajt. Sestavljena je kot učbenik in jo je kot tako tudi odobrila tiskovna komisija Pravno-eko- nomske fakultete v Ljubljani. Zaradi tega je sestav knjige kot učbenika povsem klasičen. Posa- mezna poglavja so nekoliko raz- širjena, vendar le v istih smer- reh in v tisknem obsegu, kakor je to utemeljeno že v samih Mar- kovih delih. Kot uvod je knjigi priključeni opisni del, ki prikazuje nastanek in razvoj kapitalistič- ga gospodarstva. Poleg uvoda ima knjiga na 332 straneh še dva ve- lika dela: Kapitalizem in politična ekonomija Kapitalizma. Slednji del ima devet poglavij. Na koncu je še obširno stvarno kazalo. Na knjigo opozarjamo, kajti izpolnila je veliko in dolgo zveajočo vrzel.

vrsto malih vijakov, kakršnih v trgovinah ne dobite. Tu dobi- te tudi ceneje garniture orodja in še marsikaj, česar si želi naš mladi rod. Videči pa je, da ob tolikšnem gradivu naš mladi rod že danes povprašuje po načrtih in vzorcih za izdelavo raznih tehničnih naprav, za kar pa za sedaj ni finančnih sredstev. Na proračunska sredstva se tu paš ne more računati, saj so skrajno omejena, zato je nadaljnji raz- voj te ustanove tembolj odvisen od drugih družbenih činitelej, posebno pa od same industrije, ki mora računati na prikv kvalificiranega kadra. Pomoč ma- ladini pri njenem tehničnem iz- obraževanju je prav gotovo dol- goročna investicija, ki se ne bo amortizirala ne le industriji, temveč celotni družbi. Zato ma- nim, da ne bi smelo biti zamera, če bi to pot pozval delovne ko- lektive, delavske svete in upra- vne odbore podjetij, naj nudijo tej ustanovi tudi denarno pomoč. Literatura za zavod bi namreč neposredno koristila tudi našemu delavcu, ki se često raje sam iz- obražuje in se le nerad učeje v šolske klopi, ki so včasih resda preveč odmaknjene od prakse.

Miloš Macarol

... za vse, potrebne elektrarne oddajajo energijo tudi sezonskim potrošnikom.

Gospodarsko je posebno hvale- zna možnost medsebojne po- vezave hidroelektrarn z različ- nim padavinskim režimom. V naši državi in pri sosedi je to možnost na srečo dovolj. Ko na primer na Dravi pozimi vo- da upade in tam pritise oster mraz v Dalmaciji dežuje. Pole- ti je narobe — Drava ima za- radi topljenja snega v Alpah mnogo vode, medtem ko je v Dalmaciji suša in vode presah- nejo. Zato nam kaže, da se tim- bolj povežemo.

Vodni dotok tudi ni vsako leto enak. Razlikujemo »srednje vlažna, mokra in sušna leta. Če hočemo zagotoviti odjemalcem nemoteno in enakomerno doba- vo energije in omejevat doba- vo energije vsakih deset let enkrat, kadar nastopi izjemna suša, potem moramo zgraditi toliko elektrarn, kolikor jih po- trebujejo za zagotovitev ener- gije odjemalcem tudi v sušnih letih. To seveda pomeni, da bo- mo imeli v srednje vlažnih in mokrih letih preveč vodne energije, ki jo bomo spušali neziskovito čez elektrarnske jezove — če se ne bomo pove- zali z sosedi.

Povezava z Madžarsko

Sosednja Madžarska nima mnogo vodnih elektrarn. Skoraj vso energijo proizvajajo iz pre- moga, ki ga morajo uvažati iz drugih držav. Od nas želijo pre- jemati vsako količino energije, da bi prihranili premog.

Lanski sporazum obeh vlad je predvidel prvo povezavo obeh omrežij pri Varaždinu. Letos, 8. marca so izvedli povezavo. Letno bomo lahko oddali 50 do 100 milijonov kwih presežke energije, če bo ugodno vodno leto; v tem primeru bo Ma- džarska prihranila precej deviz- nih sredstev zaradi manjšega izvoza premoga. Prenosna moč daljnovoda je 45.000 kilovatov, v nasprotni smeri pa 15.000 kilo- vatov.

Sosednje pokrajine in države, ki morajo zaradi majhne moč- nosti proizvodnje električne ener- gije v vodnih elektrarnah pre- težni del energije proizvajati v kaloričnih elektrarnah, bi pri- hranile mnogo premoga, če bi mi presežke energije odvajali k njim. Tudi pri odkvarah elek- troenergetskih naprav je mo- goča takojšnja medsebojna po- moč, če je povezanost čimtes- nejša. Ker so stroški za pove- zovanje pri nas manjši od stro- škov za rezervne in dopolnilne elektrarne je smotno najprej izkoristiti vse možnosti povezo- vanja.

Skupna gospodarska politika vseh predelov naše države in široko miroljubno sodelovanje s sosednimi državami daje te- meljno možnost za povezavo vseh elektroenergetskih siste- mov. Elektrogospodarska skup- nost Slovenije si ob podpori vseh odločujočih činitelej stal- no prizadeva, da bi ustvarila poleg novih elektrarn čim tes- nejšo povezavo z vsemi soso- dnimi gospodarstvi. V sestavku bomo na kratko pregledali se- danje in prihodnje povezave.

Povezava s Hrvaško

Zaradi stalne dobave energi- je zahodni Hrvatski in zaradi skupnega izkoriščanja akumu- lacijske elektrarne Vinodol smo z zahodno Hrvatsko povezani s tremi 110-kV daljnovodi. Po njih moramo oddajati ali pre- jemati moč 100 tisoč kilovatov.

... in z Bosno in Hercegovino

Februarja lani je bil dograjen dvojni 110-kV daljnovod Jajce

Bremeniški center v Ljubljani

Teleprinterjska zveza z ZDA

V začetku marca so vzposta- vili pri nas teleprinterjsko zve- zo in to prek Dunaja in Frank- furta. Novi način teleprinter- skega prometa z Ameriko raz- bremenjuje brzojav, takoj pa je moč dobiti zvezo, razen tega pa ostaja podjetjem pisemni dokaz, kar predstavlja tudi dokumenta- cijo. V naši državi sta dve tele- printerjski centrali — v Zagrebu za Zahodno Evropo in nekatere afriške države, v Beogradu pa za Vzhodno Evropo. Teleprin- tersko zvezo imamo z vsemi dr- žavami Zahodne Evrope, razen Španije, Portugalske, Grčije in Italije, v kateri imajo vsega 200 teleprinterjev, medtem ko jih imamo pri nas samo v Za- grebu šestdeset. Teleprinterjski razgovor z ZDA stane 2755 din in traja tri minute.

pregledal vse te slike, ki so za naše malčke gotovo nepri- merne. Kaj pa naša prosvetna služba, ali ne spada tudi to v njen delokrog?

Ne glede na moralno pedago-ško stran je to tudi potrat denarja, saj lahko skoraj vsak otrok preprosto svojo teto ali strica za denar in kupi potem tak nesmisel. Prav bi bilo, da bi odgovorni ljudje pazili, kaj prodajajo najmlajšim potroš- nikom.

evropskih državah so začela vzemirjati tudi prebivalstvo Jugoslavije, še posebno pa Slo- venije, saj je bilo po radijskih postajah slišati in tudi brali smo v časopisih, da gripa že močno razsaja pri naših sosedi- — Italiji in Avstriji.

In kot je bilo pričakovati, se je tudi zšodilo. V avgustu smo imeli v Sloveniji prve pojave influence. Tem so se hitro pridru- ževali novi in v prvih treh tednih meseca septembra je naša zdravstvena služba že za- pisala nekaj več kot 200 prime- rov obolenj, ob koncu septem- bra pa že 2 tisoč primerov. Epidemija gripe je pri nas do- segla svoj vrhunec v oktobru, ko je iz tedna v teden hitreje narasla. Obolenja so rasla tako hitro, da v enem tednu je H- soč, 28 tisoč, 31 tisoč primerov. Polem je gripa začela nekako popuščati in je bilo novem- bra meseca najprej 11 tisoč pri- merov, nato se je število dvi- gnilo na 12 tisoč, potem je pa- dlo na 7 tisoč in 2 tisoč. V de- cemburu je bilo vsak teden okoli 1000 prijav novih obolenj, v ja- nuarju pa je gripa že močno popuščila in ni imela več epi- demičnega značaja.

Od 127.683 prijavljenih pri- merov je bilo 1.024 primerov obolenj s komplikacijami (plju- čnica in pod.) in 38 smrtnih pri- merov. Med umrlimi in tudi med obolenimi je bilo največ mladih ljudi in sicer v starosti od 1 do 30 let.

Omenjene številke so le za- okrožene, ker je bilo nemogoče izračunati dejansko število obolenj. Mnogo ljudi je gripo pre- obelo brez zdravniške pomoči. Zaradi česar tudi ni bilo pri- jav. Edini podatki, ki so poma- gali dati vsaj približno sliko, so podatki o boleznih dihal pri socialnih zavarovancih.

Epidemija gripe, ki smo jih v Sloveniji doživeli po drugi sve- tovalni vojni, so povzročile mo- čen porast boleznih dihal in je bil največji porast zabeležen po lanskoletni gripji. V zadnjih 3 mesecih lanskega leta je obo- lelo na dihalih od 399.106 zava- rovanecv 86.093 ali 21,5 odstot- kov.

Na podlagi teh podatkov je bilo možno tudi izračunati pri- bližno izgubo delovnih dni. V 3 mesecih, ko je trajala gripa, je bilo izgubljenih okrog 336 ti- soč delovnih dni. Če pomislimo, da znaša povprečna vrednost enega delovnega dne 1570 din, lahko dobimo približen vpogled v ekonomsko škodo, ki jo je povzročila epidemija. K temu je treba pristeti še stroške za hranarino, ki znaša 470 din na dan in stroške za zdravstveno zaščito, ki so znašali povprečno 350 din na bolnika na dan. Skupni izračun bi dal številko 1 milijardo 281 milijonov 40 ti- soč din. Toliko je torej stala Slovenija lanska epidemija gripe. K temu znesku pa je treba dodati še izgubo, ki jo je utrpela proizvodnja zaradi odsotnosti velikega števila obo- lelih ljudi in pa gospodarsko škodo, ki jo je povzročila gripa med nezavarovanci ter tudi stroške za zdravlila.

Povsod po svetu in tudi pri nas je bila gripa blaga. Imela bi pa lahko hujše posledice spričo tega, da prebivalstvo ni bilo pred okužbo zaščiteno. Če- prav znanstveniki že 20 let po- skušajo iznajti cepivo, ki bi bi- lo odporno proti virusom gripe. Vsa dosedaj iznajdena cepiva niso imela zaželjenega učinka, ker povzročajo vsako novo epi- demijo gripe drug tip virusa. Dejstvo pa, da so dosedajni po- skušaji znanstvenikov s cepivom dosegli 42 do 67 odstotni učinek, kaže, da so perspektive za za- ščito prebivalstva pred okužba- mi z virusi gripe.

pisma uredništvu

Prizadeta mati M. K. Ljubljana.

Obisk v Zavodu za šolsko opremo v Zagrebu

Vzgojni pomen sodobnih učil

V Bletwelsovi ulici v zagreb-
skem predmestju ima svoje pro-
store Zavod za šolsko opremo.
Ker je za nizka zgradba pomak-
nena stran od ceste, bi si obiskovalec težko predstavljal,
da se za ulično ograjo skriva
poslopje Zavoda, če ga nanj ne
bi opozoril napis pred vhodom.
Delo, ki ga opravlja ta zavod
že šesto leto, je v sedanjem ob-
dobju priprav za reformo šol-
stva še zlasti pomembno. O
tem bomo lahko tembolj pre-
pričani, če se bomo v skopih
obrisih seznanili z njegovimi
nalogami. Toda prepustimo be-
sedo o tem priznanemu pedago-
škemu in prosvetnemu delavcu,
direktorju Viljemu Kunstu, na-
memu slovenskemu rojaku. Raz-
veselil se je priložnosti, da la-
sko seznanimo naš list oziroma na-
še bralce z rezultati prizade-
vanj za izgradnjo nove sodobne
šole, s katerimi se okorišćamo
tudi v naši republici.

»V zavodu proučujemo med
drugim ureditev šolskih stavb,
ki naj bi bile čimbolj smotrno
urejene. Investitorjem svetuje-

viziji gradbenega načrta za eno
izmed osemletnih šol v pulj-
skem okraju smo pripravili
8.970.000 din. Takšnih primerov
bi lahko naštel še več.

Tako je lani Zavod proučil 33
gradbenih programov za stro-
kovne in osemletne šole ter za
dijaške domove. Pri določanju
kapacitete šolske stavbe so
predvsem upoštevali, da je bila
ta v skladu s pedagoškimi in hi-
gienskim zahtevami, pri marsi-
katerem gradbenem programu
pa so celo svetovali projek-
tanta, naj vnese v projekt drug-
e, ustrežnejše prostore.

»Veste, kdor ne pozna do po-
tankosti zahtev nove šole, se ne
more živeti v bistvo šolske re-
forme. Zelo težko bo razumel,
kaj hočemo doseči pri notranji
ureditvi šole s sodobnim pohiš-
tvom in drugo opremo ter z mo-
dernimi učno-vzgojnimi sred-
stvi,« je nadaljeval direktor
Kunst.

»Pri slednjem mislite verjet-
no učila, kajne?« sem ga preki-
nil.

strirana navodila za eksperi-
mentiranje. Učenci pri delu s
temi zbirkami z veseljem odk-
rivajo fizikalne zakonitosti ter
se sproščeno in nazorno sezna-
njajo z elektriko, pri čemer si
pridobivajo poleg znanja tudi
spretnost. Na preprost in eno-
staven način lahko sestavijo te-
legrafski aparat, električni zvo-
cek, mikrofon, elektromotor in
še mnogo drugih električnih na-
prav.

»Moralo bi vedeti, s kakšnim
veseljem se s tem ukvarjajo,« je
dejal tov. Kunst in mi pokazal
pismo, napisano na listu iz šol-
skega zvezka, ki sta mu ga
pred kratkim poslala učenca ne-
ke osemletke v Srbiji. Vprašu-
jeta ga, kako lahko iz izrablje-
nih žepnih baterij naredita klo-
pe, da bi jih uporabljala pri za-
nimivih poskusih...

Zavod je že več šolam po-
slal takšne zbirke učil. Z njimi
otroci pod učiteljskim vodstvom
sami eksperimentirajo in si na-
birajo izkušnje, kar je osnov-
no pri sodobnem vzgojno izo-
brazevalnem delu. Nova šola

Sloveniji, v Križevcih pri Lju-
tomeru in Laškem. Vendar so
zaradi obrtniškega načina pro-
izvodnje te zbirke še vedno pre-
drage za marsikatero šolo, saj
stanejo 50.000 din.

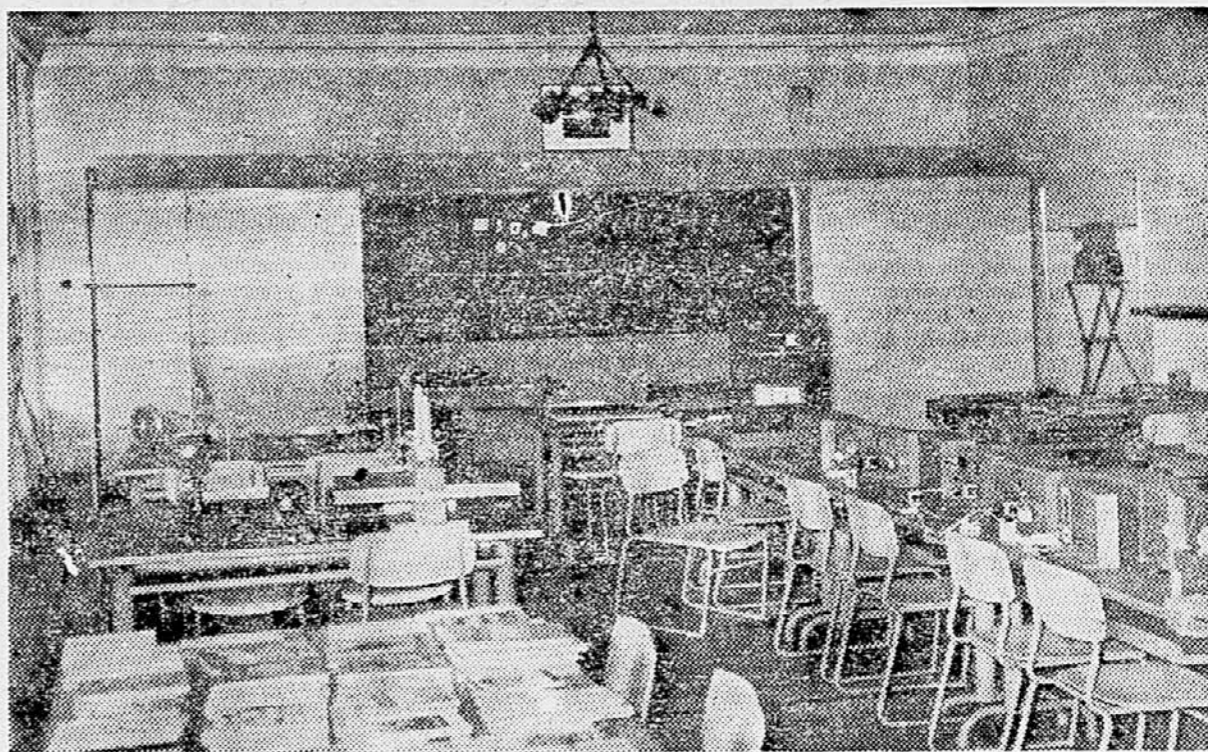
»Z delom smo začeli tako re-
koč iz nič, brez slehernih iz-
kušaj. S sredstvi in strokov-
njaki nam je priskočil na pomoč
UNESCO in danes lahko trdim,
da smo z našimi prototipi učil
in opreme prodirli že povsod v
državi. Vendar se stara misel-
nost še vedno krčevito upira so-
dobnim priredevanjem,« je me-
nil, ko sva stopila v prostor s
šolskim pohištvom. »To med
drugim potrjuje naslednji ka-
rakteristični primer,« je nade-
ljeval. »Ko je prišel pred časom
k nam neki prosvetni funkcionar
in je izbral šolsko opremo, mu je
med različnimi tipi pohištva naj-
bolj ugajala prav stara klasična
šolska klop. Skoraj bi se bil odločil
zanjo.«

Razgovor sva izpopolnila z
diaprojektorjem. »Verjetno si
boste tako lahko ustvarili še
boljšo sliko o raznovrstnem de-
lu našega Zavoda,« me je pri-
jazno opozoril. Slike, ki so se
zvrstile, tu in tam podkrepljene
z njegovo razlago, so pokazale,
kako lahko smiselno skonstrui-
rano pohištvo uporabljamo v
najrazličnejših kombinacijah pri
skupinskem pouku v učilnici.
Nove zagrebške šole so že vse
opremljene s tako sodobno
opremo. Sledili so posnetki
učencev v delavnici pri raz-
ličnih oblikah pouka ročnih
spretnosti in poltehnične vzgo-
je, nadalje telovadnice, ki naj
bodo namenjene predvsem
športnim igram, učiteljske zbor-
nice kot klubski prostori, kom-
binirani pouk v učilnici in na
prostem, šolski vrt z akviri-
jem itd.

Stopila sva še v delavnice,
kjer izdelujejo prototipe od teh-
ničnih igračk za pionirje, ki jih
bo serijsko izdelovala »Mehano-
tehnik« v Izoli, do stružnic,
brusilnic ter drugih strojev in
orodja za obdelavo lesa in kov-
vin. V Zavodu so sestavili tudi
miniaturno UKW radijsko po-
stojo in cenen filmski projektor
ter še vrsto drugih prototipov
učno-vzgojnih sredstev za pred-
šolske in šolske ustanove. V
preteklem letu so izdelali več
oprem za učilnice različnih ti-
pov, ki jih zdaj proučujejo po-
samezne šole. Nameravajo nare-
diti tudi načrte za pohištvo s
standardnimi dimenzijami, kar
bo znatno pocenišilo šolsko opre-
mo.

Zavod se le delno vzdržuje s
subvencijami, ker hoče opravi-
čiti svoj obstoj s čim širšo
aktivnostjo pri materialnem
usposabljanju našega šolstva.
Njegova dejavnost bo tudi v
prihodnosti v mnogem koriš-
ćila uspešnemu uveljavljanju
šolske reforme.

B. L.

Univerzalna sodobno opremljena učilnica na eni izmed osemletnih šol v Splitu, ki jo je izdelal Zavod za šolsko opremo v Zagrebu.

Več sredstev za kulturo in prosveto — več izobraženih in kul-
turnih državljanov, zavednih graditeljev socializma!

GLEDALIŠKO PISMO IZ NOVEGA SADA

Gledališka sezona v Novem
Sadu postaja vedno bolj ži-
vahna. Vsak večer, dvakrat
tedensko pa tudi popoldne, se
vrste dramske, operne in ba-
letne predstave, nedeljski do-
poldnevi pa so namenjeni di-
jaškim matinejam. Repertoar
poživlja gostovanja doma-
čih in tujih umetnikov in an-
samblov. V novosadskem gle-
dališču pa se tudi že intenziv-
no pripravljajo na tretje Ste-
rijino pozorje. Drama priprav-
lja domačo noviteto, »Tišino
gozda« Zive Gavrilovića. Av-
tor je lani uspešno debutiral
v Sabcu z »Zlatim peskom«,
ki ga je napisal tudi beograjski
»Pozorišni život«.

Za letošnje Sterijino pozor-
je se je pripravilo 26 gledališč
iz vse države. Zal pa bo na
festivalu po mnenju odbora
mogoče uprizoriti le 15 del,
med katero so vsote tudi
Vojnovičeve drame (Sterijino
pozorje bo letos namreč pre-
stavilo tudi 100-letnico rojstva
dramatika Iva Vojnovića).

Stoletje so se pripravila
vsa poklicna gledališča, mari-
borsko, tržaško in ptujsko pri-
vič. V končnem izboru pa bo
do upoštevana najbrž le tri
slovenska gledališča. Kolikšen
pomen dobiva Sterijino pozor-
je za razvoj naše izvirne dra-

matike, kaže že dejstvo, da je
šest slovenskih gledališč pri-
javilo enajst domačih odrskih
del. Vsako gledališče pa bo na
festivalu lahko sodelovalo le
z eno uprizoritvijo. Izbor dela
je prepuščen gledališčem sam-
mim.

Zanimivo je, da je kar šest
gledališč iz vse države (med
njimi tudi ptujsko) prijavilo
za nastop na Sterijinem po-
zorju dramo makedonskega
pisatelja Kole Čašula »Veja v
vetru«. Verjetno pa je od vseh
najboljše uprizoritev Make-
donskega narodnega gledališča
iz Skopja.

GOSTOVANJE LJUBLJANSKE OPERE V TRBOVLJAH

Pred kratkim je v Delavskem
domu v Trbovljah gostoval
operni in baletni ansambel Slo-
venskega narodnega gledališča
iz Ljubljane. Opera je izvedla
Smetanovo »Prodanca nevesto«,
balet pa Lindpaitnerjevo »Da-
nilno«. V Trbovljah so take
predstave zelo redke, zato je bi-
lo za gostovanje ljubljanske
Operne velike zanimanja. Gle-
danci so navdušeno pozdravili
izvajalce in so jim za njihov
obisk zelo hvaležni. Želijo si še
veliko kvalitetnih gostovanj.

Pred nedavnim je novosad-
ska Drama prva v Jugoslaviji
uprizorila delo mladega an-
gelskega pisatelja Johna Os-
borna »Ozri se v jezi«. Nena-
vadno tematiko in značaj
oseb so gledalci sprejeli z de-
ljenimi mnenji, hvalili pa so
dobro uprizoritev. Kot je delo
že v Angliji doživelo odkloni-
tev starejših in navdušeno
odobravanje mlajših, se je tu-
di v Novem Sadu zanj ogrela
predvsem mlajša generacija
gledalcev.

Novosadsko gledališče se te
dni marljivo pripravlja na
dvo tedensko turnejo po Poljski.
V okviru teh priprav ob-
navljajo troje domačih del in
sicer Popovičev »Jaro me-
ščanka«, manj poznano delo
Iva Vojnovića »Maškare na
podstrešju« in Obrenović-
Lebovičev »Nebeški odred« —
delo, ki je lani prejelo kot
najboljše jugoslovansko dram-
sko delo prvo nagrado na Ste-
rijinem pozorju. Gledališče bo
gostovalo štiri dni v Lodzu,
tri dni v Krakovu in štiri dni
v Varšavi. Takoj po zaključ-
ku turnee novosadskega gle-
dališča bodo Poljski vrtili
obisk in gostovali v Novem
Sadu, Beogradu in Skopju.

V začetku aprila bo novo-
sadska Opera uprizorila Puc-
činjevo opero »Turandot«. Za
premiero je že zadela veliko
zanimanja. Opera, ki si je s
tem zadala dokaj težko nalo-
go, bo lahko ponovno dokazala
svojo umetniško zmogljivost.

Široko zasnovano delo Srb-
skega narodnega gledališča v
Novem Sadu in njegov razvoj
otirajo neprimerni prostori in
tehniško precej okoren ustroj
gledališkega odra, ki je im-
proviziran iz nadaljnjega velike
dvorane Kulturnega doma.

Previdno na, da bo do
proslave stoletnice novosad-
skega gledališča, ki bo kar tri
leta, sezidano novo gledališče.
To bo ustrezno nameniškim
nabavitvam gledališke tehni-
ke. Staro gledališče je namreč
leto 1928 zorelo. Novi
prostori na bodo omogočili no-
vosadskemu gledališču širok
razmah in daleč primeren
okvir tudi osrednji jugoslo-
vanski gledališki prireditvi,
Sterijinem pozorju.

Emil Freljh

SIMFONIČNI ORKESTER JLA GOSTUJE V SLOVENIJI

Po večletnem premoru zopet
gostuje v Sloveniji Simfonični
orkester JLA iz Beograda. V
dneh od 16. do 20. marca bo
obiskal tri velike industrijske
centre: Trbovlje, Celje in Maribor.
V Slovenijo bo prišel or-
kester po uspešnih turnejah v
Makedoniji, na Kosovu in Me-
tohiji ter v Vojvodini.

Simfonični orkester JLA iz
Beograda bo na turneji v Slo-
venijo priredil tudi koncerte za
srednješolsko mladino. Program
je sestavljen iz IV. Brahmsove
simfonije, iz simfonične pesnitve
Marjana Kozine »Illova gora« in
iz koncerta P. I. Čajkovskega
za violino in orkester. Solist je
Igor Ozim, v Trbovljah pa bo
prvič v domačem mestu nastopil
tudi klarinetist Ernest Aškani.
Dirigent je Franc Klinar.

MADŽARSKI PROGRAM V BRUSLJU

Določeno je kulturalni program,
ki ga bo Madžarska izvedla v
okviru Svetovne razstave v
Bruslju. Med drugim bo nasto-
pil violinski kvartet Tatral, ra-
dijski orkester pod vodstvom
Janoša Ferenczika in Narodni
ansambel plesov in pesmi.

Skupina učencev pri pouku iz osnov elektrike.

mo pri izdelavi gradbenih pro-
gramov. Samo lani je obiskalo
naš Zavod nad pet sto ljudi,
med katerimi je bilo precej ar-
hitektov, ki so se z nami po-
svetovali o gradnji šol ter no-
vem pohištvu in opremi,« je v
začetku najinega razgovora de-
jal tov. Kunst.

Kmalu sem se seznanil s tem,
kako važno je proučevanje smi-
selno urejenih stavb.

»Poglejte, mi je dejal, ko mi
je pokazal kopico načrtov in
proračunov, te številke in jih
primerjajte med seboj, boste ta-
koj videli, koliko denarja do-
stikrat po nepotrebnem zapra-
vijo investitorji in projektanti
za pretirano razsežne avle s
stopnišči ter za dolge in široke
hodnike in druge prostore, ki
ničemer ne koristijo, saj služijo
šoli zgolj za okras. To seveda
pomeni pri današnjih material-
nih možnostih in potrebah po
šolskem prostoru razsipavanje
sredstev. Nikjer v svetu si ne
dovolvjuje, da bi šole gradili
neekonomično. Kot primer bi
navedel samo gradbeni pro-
gram za neko industrijsko šolo.

Po analizi v Zavodu smo pred-
videne stroške lahko znižali za
61 milijonov din, ker smo brez
škode zmanjšali predvideni pro-
stor za 2053 kv. metrov. Pri re-

»Da, tako smo jih včasih ime-
novali. V stari šoli je bilo vse
povezano z besedami učenje,
učila, učbeniki...«, ker smo mi-
slili, da lahko učencu uspešno
posredujejo znanje le pri kla-
sičnem pouku, ko mirno gleda
učitelja in ga navidezno zav-
esto poslušata ter ima roke na
hrbtu, dejansko pa je tedaj v
mislih povsod drugod kot v šo-
li. Takšen način pouka je bil
seveda neživljenjski, ker gleda-
nje in poslušanje pri pouku se
zdaleč ni bistveno. Danes vemo,
da mora učenec na pridobljenih
lastnih izkušnjah dalje osvajati
spoznanja, ki mu jih posreduje
šola. Učitelj je v stari šoli
učencu komajda pustil — seve-
da samo dobremu — da si ogleda
kakšen aparat, s katerim je
delal učitelj klasične poskuse iz
kemije in fizike, sicer pa je bi-
lo to tipično šolsko učilo shra-
njeno v kabinetu. Zdej kaj ta-
kega ne bi mogli več dopuščati,
ker menimo, da je najvažnej-
še, da pride učenec sam nepo-
sredno v stik s predmetom in
da se ga nauči primerno upo-
rabljati.«

Stopila sva k mizi z zbirkami
učil za pouk iz osnov elektrike,
ki lahko služijo za individualno
ali skupinsko delo v razredu.
Vsaka zbirka ima bogato ilu-

teži za tem, da v učencu vzbudi
zaupanje v lastne sposobnosti in
ustvarjalnost ter da razvija in
utrjuje v njem čut odgovornos-
ti za upravljanje, ko mu pre-
pušča skrb za učila. Ob tem se
vzgaja in usposablja tudi za ko-
lektivno delo. Dva kompleta teh
učil sta na preizkušnji tudi v

Kakor so v prvem delu tekoče
sezone v Skoplju med priredi-
vamj prevladovala predvsem
likovne razstave, tako je zadnji
čas v ospredju glasba. V janu-
arju in februarju so si skoplj-
janski ljubitelji likovnih umet-
nosti lahko ogledali samo dve
razstavi. V prostorih Ljudske
univerze je razstavljala trojica
Bogdan Bakić, Atanas Mučev
in Ljupčo Donski, medtem ko je
Toma Sijakovića razstavljala
samošojno. Posebno pozornost je
zbudila prva obeh razstav, saj
so na njej nastopili predstavi-
ki treh generacij. Bogdan Bakić
je namreč nekdanji profesor
Atanasa Mučeva, medtem ko je
tretji, Ljupčo Donski, sicer stu-
dent medicine, bivši učenec
profesorja slikarstva Atanasa
Mučeva. Vsi trije so razstavljali
svoja olja, akvarele in pastele.
Lepo je bila sprejeta tudi raz-
stava mladega Toma Sijakovića.

Makedonska koncertna direk-
cija je bila zadnja dva meseca
zelo agila in je skopljanskemu
občinstvu nudila številne kon-
certe, na katerih so nastopili
ansambli in solisti iz raznih
jugoslovanskih kulturnih sre-
dišč in iz inozemstva.

Najbolj navdušenega spreje-
ma je bil nemara deležen zna-
meniti pianist Aleksander Unin-
sky, ki je za svoje izvajanje
skladb Mozarta, Brahmsa, Stra-
vinskega in drugih požel ne-
skončne aplavze. Od tujih gos-
tov je zbudil veliko zanimanje
tudi grški čelist Elefterij Papa-
stavros, ki je že star znanec
makedonskega občinstva in ki
je razen v Skoplju koncertiral
še v Stipu, Strumici in Ko-
čanih.

NOVICE IZ SKOPLJA

PISANO KULTURNO ŽIVLJENJE

Skopljansko kulturno življe-
nje so s svojimi gostovanji obo-
gatali tudi številni domači umet-
niki, med njimi čelist Bogomil
Čehovin, dalje beograjski diri-
gent Djura Jakšić, ki je vodil
drugi komorni koncert skop-
ljanske Filharmonije, in nekda-
nja prvakinja Operne v Skoplju
Danka Firnova, ki sedaj poje v
Novem Sadu in ki je odlično
interpretirala naslovno vlogo v
»Tosci«.

Velik aplavz je doživela tudi

prvakinja budimpeštanske ope-
re Roža Delić, ki je gostovala
kot Amneris v »Aidii«.

Skopljanski glasbeni ljubitelji
že po tradiciji zelo cenijo tu-
di ansambelske nastope. To se je
znova pokazalo pri nedavnem
gostovanju folklornega ansam-
bla iz Bukarešte, ki ga sestavlja
trinaest nadarjenih glasbenikov
in ki se je s svojo homogenostjo
bilo simpatično dojmljivo pre-
stevilnega občinstva. Pod moj-
strskim vodstvom Viktorja Pre-

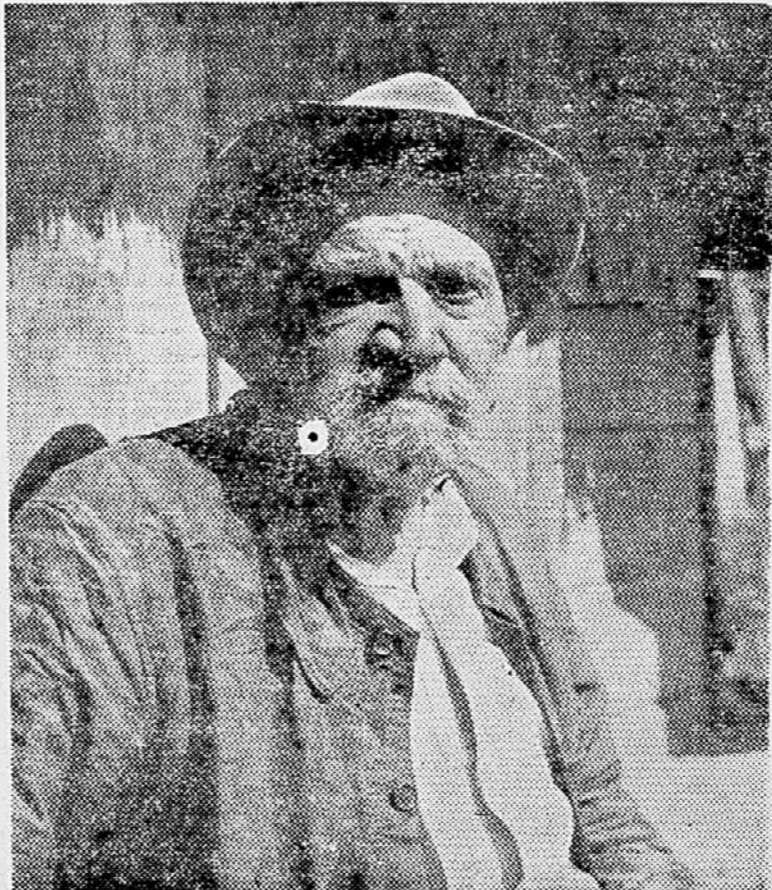
descuja je ta ansambel poslu-
šalce resnično očaral z lepotami
romunskega nacionalnega meo-
sa. Med solisti je posebno uga-
jala pevka Angela Moldovan.

Spomina vreden je vsakokrat
tudi baletni večer beograjskih
umetnikov v Domu JLA, na ka-
terem so nastopili Mira Sanjina,
Milica Jovanović, Dušan
Trainić in Gradimir Hadžislav-
ković, Skopljanski glasbeni re-
pertoar je dopolnil s svojim
koncertom še simfonični orke-
ster skopljanske garnizije pod
vodstvom dirigenta Save Čele-
bića. Ansambel narodnih pesmi
in plesov »Tanec« je te dni
nastopil pred domačim občin-
stvom s svojim najnovjšim
programom, ki ga je pripravil
tudi za razne turnee po Jugo-
slaviji in inozemstvu.

Najvažnejša gledališka dogo-
dka sta bila v zadnjem času dve
premieri: Opera je nastudirala
Mozartovo »Figarovo svatbo«,
Drama pa »Dnevnik Ane Franke«.

Uprave skopljanski kinemato-
grafov se trudijo, da bi nudile
občinstvu pester in kvalitetne
spored. Poleg mednarodnega fe-
stivala znanstveno dokumentar-
nih filmov je treba omeniti več-
čer kratkometražnih filmov, ki
je bil prirejen za proslavo 10-
letnice zagrebškega podjetja
Zora-film.

V krogih kulturnih delavcev
v Skoplju teče te dni občirna
razprava o problemih kulturno
zabavnega življenja. V tej zvezi
je bilo več predavanj na De-
lavski in Ljudski univerzi, se-
stal pa se je tudi poseben plen-
ski Glavnega odbora Zveze
sindikatoev Makedonije. Smisel
vseh teh prizadevanj je, da bi
naši nove in prikladnejše ob-
like za kulturno vzgojo delav-
cev. Sprejet je bil sklep, da bo
do vsako leto podeljene nagra-
de najboljšim kulturno umetni-
skim društvom, D. Muratovski

Sime Letinić. — Z razstave »Štiri leta moje fotografije« v Mali galeriji.

PRAVKAR IZ ŠLO

ZMAGE IN PORAZI V ANDIH

TIBOR SEKELJ: VIHAR NAD ACONCAGUO

Novi zvezek knjižnice Mladinske knjige »Globus« predstavlja bralcem znanega pisatelja Tibora Sekelja z doslej nepoznane strani. Uvaža pa jih tudi v malo poznani svet, v razsežni gorski masiv Južne Amerike, v Ande, in pripoveduje zgodovino ene od tragičnih zmag njih najvišjega vrha, Aconcagua. Pisatelj sam je bil soudeleženec tega junškega alpinističnega podviga, ki ga je voditelj znanj alpinist Jorge J. Link, poplačal z življenjem. Tibor Sekelj je napisal svoj »Vihar nad Aconcaguom« s pripovednim znanjem pisatelja, s prizadetostjo prijatelja in z zavzetostjo alpinista, športnika, ki je sodoživljal vse napore in delil s člani odprave veliko zverovanost v vabljivo lepoto gora. Tako je njegovo delo pisano neposredno, živahno ter prečiščeno — je zares zanimiva knjiga o gorah in njihovih junakih. Slovenski prevod poživlja številne reprodukcije pisateljevih fotografskih posnetkov.

NOVI ZVEZEK CEBELICE

FRANCE BEVK: PETER KLEPEC

Sestindeseti zvezek »Cebelice« prinaša znano slovensko pripovedko o Petru Klepcu, kakor jo je priredil pisatelj France Bevk. Izpustil je epizodo o Klepečevem boju s Turki, zato pa je najmlajšim bralcem junaka še bolj približal, ko ga je prikazal in ohranil kot preprostega pastirčka, ki svoje moč ne uporabi za vojno, temveč za obdelovanje zemlje in pomoč so-
sedom. Njegovo pripovedo ljudske pripovedke je ilustriral Tone Kratlj.

Krepimo in pospešujemo družbeno upravljanje v kulturi, prosveti, zdravstvu in socialnem skrbstvu!

PREDVOLILNO ZBOROVANJE V DOMŽALAH

Dvigniti standard in izravnati zunanjetrgovinsko bilanco

Domžale, 17. marca. Nocoj je bilo v polni dvorani domžalskega kluba predvolilno zborovanje, ki se ga je udeležil poslanski kandidat Janez Vipotnik. Zbo-

darda naših državljanov in znižanje deficita naše zunanje trgovinske bilance. Nižanje tega deficita je poleg gospodarskega zlasti tudi politično vprašanje. Ker vodimo neodvisno zunanjo politiko.

V teh predvolilnih zborovanjih mnogo govorimo tudi o napakah in nepravilnostih, ki se pojavljajo v našem življenju, je dejal kandidat Janez Vipotnik. Pismo Izvršnega komiteja CK ZKJ govori obširno o teh zadevah prav zaradi tega, ker lahko postanejo močna zavora našega splošnega socialističnega razvoja. Marsikaj bo še treba napraviti, da bodo delavski svetovi in upravniki prišli bolj do zraza glede gospodarjenja v podjetju in glede odnosa do vodilnih uslužbencev v podjetju in glede odnosa do vodilnih uslužbencev v podjetjih. V delavsko samoupravljanje in družbeno upravljanje je prišlo neverjetno veliko število novih ljudi,

mladih, brez posebnih izkušenj. To vključevanje pa je prineslo s seboj določene slabosti, ki so vedno bolj jasne in rastejo vzporedno s širjenjem materialne baze delavskega samoupravljanja. Te napake je treba odstraniti, čeprav so v primeru z doseženimi uspehi manjše.

Zatem je Janez Vipotnik govoril o dviganju delovne storilnosti in povečanju proizvodnje. Če želimo ustvariti višji standard delovnim ljudem, je ta pot edina. Zategadelj je treba povečati proizvodnjo prav na vsakem delovnem mestu. Z industrijsko proizvodnjo pa bo treba vskladiti tudi kmetijsko, da bodo imeli delovni ljudje dovolj kmetijskih pridelkov po nizkih cenah. Investicije v kmetijstvu rastejo vsako leto, kar se je bistveno pozna v proizvodnji.

V nadaljevanju je tov. Vipotnik govoril tudi o pravičnem nagrajevanju posameznikov.

Dejal je, da akcija za tako nagrajevanje nima nič skupnega s težnjami po uravnilovki. Temveč da predstavlja le željo, da vsakdo dobi nagrado po svojem doprinosu skupnosti. Govornik se je zadržal tudi pri vlogi delovne inteligence in javnem življenju in njeni pomoči pri razjasnjevanju vlogočenih problemov. Zlasti tehnična inteligenca bi morala več pojasnjevati delavcem naš razvoj, naše težave in končno tudi uspehe. Poudaril je, da se delovni kolektiv ne bi smeli zapirati vase in bi morali pokazati več zanimanja za določene probleme komunne. Pokazati bo treba pravilne odnose med podjetji in komunjo tudi pri reševanju materialnih vprašanj. Občinski proračun je prav tako vprašanje delovnega kolektiva, kot vseh prebivalcev občine.

Govor Janeza Vipotnika so volivci pozdravili z odobravanjem, zaeleli pa so, da bi se še večkrat oglašil pri njih.

Boj za pol odstotka

Z zadnje seje kranjskega občinskega ljudskega odbora

Na svoji zadnji seji je kranjski občinski ljudski odbor razpravljal o stanovanjski problematiki in stanovanjski graditvi. Za to razpravo je bilo med prebivalstvom mnogo zanimanja. Nekateri so se kot gostje udeležili seje in posegli — celo kar z balkona — v razpravo. To ni pogost pojav, čeprav je za naš družbeni razvoj vsekar koristno, da se volivci zanimajo za delo ljudskih odborov.

Odborniki so se ujemali s predlogom sveta za stanovanjske zadeve, naj se uredi okolišnih novih stanovanjskih naselij. Občinski ljudski odbor bo najel 18 milijonov dinarjev posejila iz občinskega kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš, s katerim bo uredil prostor okoli novih blokov na Zlatem polju, Planini in v Stražišču.

Odborniki so soglašali tudi z naročilom zavodu za stanovanjsko graditve in nekaterim podjetjem, naj uredi svoja naselja; dalje z naročilom delavskima svetoma Iskre in Inteksa, naj začeta graditi preskrbovalno središče pri novih blokih na

Planini, in delavskemu svetu »Tiskarice«, naj uredi podobno središče tudi pri novem naselju v Stražišču. Preskrbovalno središče naj bi obsegalo specerijsko prodajalno, delavnice, zelenjavno prodajalno, mesnico, mlekarino in prodajalno kruha.

Razen z nekaterimi drugimi sklepi in priporočili sta se oba zbora strinjala tudi z naročilom hišnim svetom novejših hiš, naj delo najemnine, ki se odvaja v sklad z vzdrževanje in amortizacijo, prepusti svetom stanovanjskih skupnosti za vzdrževanje in popravilo tistih hiš, katerih hišni sveti nimajo dovolj sredstev, ali pa za druge skupne potrebe stanovanjskega naselja. To je vsekar koristno, priporočilo, ki bo mnogo pri sporelo k smotrnejšemu trošenju družbenih sredstev. Dosej se je namreč dogajalo, da so hišni sveti novejših hiš, ki še niso potrebne popravila, trošili najemnino za nabavo raznega inventarja in luksuznih predmetov, medtem ko hišni sveti starih hiš niso imeli dovolj sredstev za popravilo svojih hiš

in so le-te propadale.

Teše je bilo do sedaj enotnost med zboroma glede predloga, naj bi se vsa družbena stanovanjska graditve opravljala po zavodu za stanovanjsko graditve, ki bi dograjala stanovanja prodajal podjetjem in drugim interesentom. Nekateri odborniki so se namreč kar najodločnejše zavzemali za to, da bi podjetja še nadalje sama investirala, češ da zavod še ni pokazal kaj posebnega in mu ne smemo kdo ve kaj zaupati. Kar odkrito lahko rečemo, da je ta odločnost kar precej odraz teženj nekaterih podjetij, ki bi hotela graditi še naprej bolj ali manj tako kot sama hočejo in kot jim dovoljujejo denarna sredstva, to je stanovanja z največjim udobjem. Neko podjetje je namreč še pred nedavnim opremilo svoja stanovanja pretruno moderno — tudi s hladilniki in pralnimi stroji, čeprav je to premočni inventar. Zavod za stanovanjsko graditve bo vsekar smotrnejše izkoriščal sklad za stanovanjsko graditve in odpravil nekatere nepravilnosti tudi v kranjski stanovanjski graditvi. To mnenje potrjuje uspehi tovrstnih zavodov v drugih jugoslovanskih mestih.

Nikakor se ne zbora nista mogla zediniti o tem, ali naj zasebniki plačujejo za najeti kredit iz sklada za stanovanjsko graditve 2,5% ali le 2%. Občinski zbor je namreč zahteval, naj se za priznanje in vzbudbo zasebnikom obrestna mera zmanjša. Če gledamo stvar socialno in pustimo vnmor načelne vidike, ne kaže, da bi kakor koli čezmerno vzpodbujali povsem individualno stanovanjsko graditve. Ta je namreč negospodarska, včasih pa celo škodljiva. Stanovanjska graditve zasebnikov naj se uredi v vrstnih hiš. Kranjčani pa do zadruge ne kažejo nikakega zanimanja, saj ni doslej v zadružništvu vzklilo niti eno posejano hišo. Stališče nekaterih odbornikov je torej sicer iz socialnega vidika razumljivo, ni pa v skladu z načeli naše gospodarske in stanovanjske politike.

Komisija šestih odbornikov bo sedaj skušala do prihodnje seje kontakti za zanimivi boj za pol odstotka, ki pa mimo vsega kaže le nekaj dobrega. Kar najvše zanimanje odbornikov za urejanje stanovanjske problematike.

Ob zaključku seje so odborniki sprejeli tudi sklep, naj se nova kranjska tržnica uredi v hiši Štev. 2 na Tštovem trgu (pri Petruku). Tokrat so bili odborniki popolnoma enotni, bolj kot kranjski meščani, ki razpravljajo o kraju nove tržnice domala tako živahno, kot so razpravljali o kraju nove avtobusne postaje.

Veliko skrb staršev otrok iz Savskega naselja zaradi šole, bo občinski ljudski odbor odpravil tako, da bo že decembra usposobil prvih 5 učilnic v novo-zgrajeni osnovni šoli Savskega naselja za pouk. Prizadeval si bo tudi omogočiti dokončno izgradnjo in opremo vseh 16 učilnic do začetka prihodnjega šolskega leta, da bi lahko šola sprejela tedaj vse učence iz tega kolčisa.

Sport

Nogometni trenerji - za zeleno mizo

V Ljubljani je bila pred dnevi VI. redna letna skupščina Zveze nogometnih trenerjev Slovenije. Ob tej priložnosti smo zaprosili za kratek razgovor sekretarja NZS tov. Ruglja o problemih in

dve ali tri leta, sicer pa vsako leto krajši (enotedenski) seminarji za vse tiste, predvsem starejše izkušene igralce, ki se bodo želeli posvetiti vzgojnemu delu v klubih. Zveza pa seveda tudi ne bo pozabila vseh sedanjih trenerjev in instruktorjev in njihovega nadaljnje- ga načrtnega izpopolnjevanja.

Zbor je sprejel še proračun, ki kaže, da bo zveza v prihodnje močno podprla prizadevanja manjših, predvsem podeželskih klubov.

Za zaključek so zborovalci izvolili še novo vodstvo, v katerem so priznani slovenski nogometni delavci s trenerjem Janezom Piškom na čelu. (h)

S SAHOVSKEGA ŠAMPIONATA V SARAJEVU POLDRUGA TOČKA ZA SLOVENSKO DVOJICO

Sarajevo, 17. marca. V nadaljevanju prekinjenih partij iz večrainskega XVI. in prejšnjih kolo so bili doseženi tile izidi:

Trifunović : Janošević 1:0 (51 tez) ; Puc : Čirić 1:0 in Vukčević : Matanović remi (brez nadaljevanja). Matanović in Gligorić nadaljujeta popoldne.

Večraj odigrane partije pa so dale te-le izide:

Čirić : Sokolov remi, Cuderman : Matulović remi, Djurašević : Bogdanović 1:0, Sofrevski : Ivković 0:1, Karaklačić : Vuković 1:0, Gligorić : Dimc 1:0.

Stanje točk na tabeli je po XVI. kolu naslednje: Ivkov 10,5, Gligorić 10 (1), Djurašević 10, Matanović 9,5 (1), Trifunović 9,5, Matulović 9, Bogdanović, Puc, Milič in Sokolov 8,5, Vukčević in Čirić 8, Dimc 7,5.

O skupščini Veslaške zveze Jugoslavije

Bled — veslaški center Jugoslavije

Eden največjih uspehov, ki ga je Veslaška zveza Jugoslavije dosegla v minulih sezonah — tako je izvenlo iz poročil na nedeljski glavni skupščini v Zagrebu — je bila odprtitev delavnice za veslaške čolne. Ta obrat bo s serijsko proizvodnjo čolnov, ki so znatno cenejši od sedanjih, lahko mnogo pomagal že delujočim klubom pa tudi pri ustanavljanju novih.

Najtežji problem, s katerimi se morajo veslači boriti, so pomanjkanje finančnih sredstev pri vseh društvih, premalo strokovnega kadra in tudi zelo majhno število aktivnih veslačev. Predvsem se veslaški šport ne more razviti v Makedoniji in Crni gori, nekaj klubov v Hrvaški in Srbiji pa je skoraj prenehalo delati. Relativno najboljša je situacija v Sloveniji, kjer se klubi leto za letom krepijo.

Med sklepi je vredno omeniti najpomembnejšega, da bi veslanje slej ali prej uvedli v učni spored vseh šol v mestih, kjer je moč. Razen tega so sklenili dopolniti veslaški center na Bledu, kjer naj bi se izpopolnjevali vsi aktivni kadri. Bledska regata bo v prihodnje obvezno merilo za pripuštev vseh naših ekip na inozemske prireditve.

V koledarju tekmovalj za letošnje leto se zdj najvažnejši troboj med Jugoslavijo, Avstrijo in Zah. Nemčijo dne 19. julija na Bledu, dan pozneje pa VIII. mednarodna regata tudi tamkaj. Tudi prvenstvo Jugoslavije za zvezni in prvi razred bo v drugi polovici julija na Bledu. Mladinsko tekmovalje za državno prvenstvo bo v Zadru. Naši veslači in veslavke bodo sodelovali na evropskem šampionatu v Poznanju (v avgustu).

»Ljudski šport«

Naša telesovzgojna periodika — in literaturna vsebna — se ne more ponasati z veselo, kako bo v prihodnje imela v desetletju poosobitvi. Nekaj razlogov za to je nedvomno objektivni — med njimi ne nazadnje prav gotovo ta, da nas je premočilo — nekaj pa smo si to praznično krivi tudi sami. Kaj precej truda za športni spis je šlo na več strani »dovoli takega dela pa niso bili vredni žrtve.

Pred nami je zdaj te dni novo telesovzgojno glasilo »Ljudski šport«, ki je začelo izhajati z novim letom. Nrstva dvojna številka res ni preveč lahko zajetna. Kaže pa dve značilnosti, ki ji je vnaprej gladila pot za nadaljnje delo in uspevanje. Predvsem je »Ljudski šport« organizacija v Sloveniji in obenem se zastopnik našega učenega in učebnega se kadra v telesni vzgoji, kar pomeni, da združuje vse vrste dejavnosti, ki so telesovzgojnemu področju. Tako je nova revija obenem viden izraz predločnice, ki sta jo Zveza Partizana Slovenije in Športna zveza Slovenije vsekakor pripravili za naprej. Če se sta se odločili, da bosta priložnosti potrebam in okusu novega časa in nudili ljudem takega vodstva, kar nas navdaja z dobrimi obeti za prihodnje, pa je izbor gradiva, ki ga je urednik ustvil v ogledno številko. Če smemo sklepati po njem na merem obsegu lahko obilno izpolnil pričakovanja bralcev. Naslovi pripevkov kot na primer: Kako postane močan, Niski start, Trening nomenklatur, v marcu, Stoja na ramenu in prevali na bradlji, Gug na krogih, Telesna vaja med seboj, Kaj so prinesla nova košarkarska pravila, Prožna deska, poškodovano platno, O ključih za telovadnice itd. so dokaz, da bodo v novi reviji vsi pripadniki telesne vzgoje in njihovi učitelji našli pisano izbiro čtiva.

Tisk in oprema sta prikupna in slab glas — kakršnega je tako pogosto deležen vprav pri športnikih. (18)

V MEKAJ VIRSTAN

Na izbirnem atletskem ženskem tekmovalju za sestavo reprezentance, ki bo startala na teku pariškega lista »Humanitas«, je v Zvezi prišel pred kratkim vsak igralce grebu med 13 tekmovalkami zmagala članica celjskega Klavdivarja Slaninčeva, zelo dobro pa se je plasirala tudi mladinka Hudetova. Članica novomeškega Partizana Ekipa bo odpotovala 28. t. m. v Pariz.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

Prekinjena partija med Matanovićem in Gligorićem se je v nadaljevanju končala po 74. potezi remi.

PO CESTAH LJUBLJANE

Študentje filozofske fakultete v brigadah

Te dni je bil plenum 28. Zruženja Filozofske fakultete. Študenti so razpravljali o predvolilni dejavnosti na ljubljanski univerzi. Priredili bodo še zborovanja študentov in predavanja predstavnikov našega kulturnega in političnega življenja.

Kar se tite študijskih vprašanj in novega zakona o skrajšanju študijske dobe, je Zruženju uspešno, da novih statutov ne bodo potrdili brez natančnih programov. Nato je plenum razpravljalo o organizaciji brigad. Študentje Filozofske fakultete bodo deli 150 brigadirjev za gradnjo avtomobilske ceste Ljubljana—Zagreb in za morebitna dela v študentskem naselju. Število brigadirjev so razdelili v sorazmerju s številom študentov v posameznih klubih.

Predvolilna zborovanja

Delovni kolektiv v postojnski občini so imeli nedavno veliko predvolilno zborovanje, na katerem je govoril poslanski kandidat za republiški zbor proizvajalcev inž. Željko Dernovšek. Nekateri delovni kolektivi so že izdelali tudi grafikon, s katerimi nazorno prikazuje svojo proizvodnjo in uspehe, dosežene v zadnjih letih. Dosej so imeli že vsi delovni kolektivi predvolilna zborovanja, ki so bila zelo dobro obiskana. Zelo živahna je predvolilna aktivnost tudi po vaseh.

Prebivalci Poljanske doline ob Kolpi se na volitve prav tako skrbno pripravljajo. V Starem trgu ob Kolpi so imeli te dni veliko predvolilno zborovanje, ki se ga je udeležilo več sto prebivalcev tamkajšnjega volilnega okoliša. Poslanski kandidat za republiški zbor Niko Šušter jih je seznanil z mnogimi, gospodarskimi in političnimi problemi ter odgovarjal na številna vprašanja volivcev. Le-ta so zanimale predvsem prometne in kmetijska, pa tudi druga. Pozneje je obiskal poslanski kandidat Niko Šušter tudi volivce na Sinjem vrhu.

Študentje Filozofske fakultete bodo šli v brigade v mesecu juliju in avgustu. Prijavljati brigadirje v klubih mora biti končano do 25. marca. Plenum je izvolil tudi pripravilni odbor za organizacijo brigad.

Filmski spored

V prihodnjih dneh bodo začeli ljubljanski kinematografi predvajati nekaj novih, zanimivih filmov. Predvsem je treba omeniti angleški barvni vista-vision film »Richard III.«, ki ga je po islomskem Shakespearevem odzrekom delu prenesel na film Laurence Olivier in sam odigral tudi naslovno vlogo. Mimo njega pa nastopa v filmu vrsta najboljših angleških igralcev, strokovnjakov za Shakespeareve like in takšno samozadovoljevanje danes nudi gledalcu samo gledališče Old Vic in nihče drugo na svetu več. Zato je ta film prav posebna prilika za naše gledalce.

Kino Sluga od večraj dalje predvaja franc. film »Zla srečavanja«, ki je prvi samostojni film režiserja Alexandra Astruca. V glavnih vlogah nastopajo trije znani francoski igralci: Jean Claude Pascal, Philippe Lemaire in igralka Anouk Aimé.

Kino Komuna bo še ves tekoči teden predvajal cinemascope film »Prince igralcev«, medtem ko bo kino Vič predvajal cinemascope western »Vrt zla« ne glede na obisk le do srede tedna, nato pa bo prišel na spored film »Piknik«.

Se ena premiera pa je bila sinoči tudi v kinu Siska. Predvajati so namreč začeli italijanski

Uredili bodo Savsko naselje

Savsko naselje ima precej blatne in neurejene ceste. Tudi razsvetljava je slabo urejena, razporejanje pa je zaradi nesistematičnega oštevilčenja blokov zelo težko. Volivci Savskega naselja so prav o teh vprašanjih zelo dosti razpravljali. Občinski ljudski odbor Bežigrad je sklenil, da bo postavil posebne table, ki bodo prikazovale celotno Savsko naselje z oštevilčenjem blokov in imenovanjem cest. Razsvetljava in ureditev ulic ter druga dela bo občina skušala opraviti kasneje v mejah finančnih možnosti.

Veliko skrb staršev otrok iz Savskega naselja zaradi šole, bo občinski ljudski odbor odpravil tako, da bo že decembra usposobil prvih 5 učilnic v novo-zgrajeni osnovni šoli Savskega naselja za pouk. Prizadeval si bo tudi omogočiti dokončno izgradnjo in opremo vseh 16 učilnic do začetka prihodnjega šolskega leta, da bi lahko šola sprejela tedaj vse učence iz tega kolčisa.

V Trebnjem gradijo novo železniško postajno poslopje

LEPA PROSLAVA V ŽELIMLJAH

LEPA IN PRISRČNA PROSLA Ker je ob letošnjem Dnevnu žena bilo zelo slabo vreme, je pripravila osnovna organizacija Socialistične zveze in Zveza borcev občine Ljubljana — Rudnik ter Zveza borcev iz Želimlja in uprava tamkajšnje osnovne šole, proslavo Dneva žena šele minulo nedeljo. Lepo, sončno in toplo vreme je privabilo na proslavo v Želimlje nad 80 žena in mater iz Ples, Skopacnika, Klajče, Poljan, Vrha, Gradišča in Smrjan ter 30 otrok, ki so izvajali razne točke.

Zbranim ženam in materam so nato predvajali solisti otroci igrice in recitacije, ter zapeli večje pesmi. Za vsako točko so bili poplačani z burnim pleskanjem. Kar vsem je bilo žal, da se je program tako hitro končal, čeprav je trajal več kot 75 minut. Sledila je pogostitev vseh žena. Oblina miza in kuhan vinček je prikupne ženske in matere spravil v dobro voljo. Tu jih je nepričakovano obiskala še skupina mladih fantov in jim zagrala na harmoniko. M. S.

Ob samem začetku proslave je upraviteljica osnovne šole Cilka Centa lepo orisala pomen Dneva žena in današnji vlogi naše žene v družbenem razvoju.

»TEDENSKA TRIBUNA«

- v Ljubljani že v sredo
- popoldne

Gojili bodo jagodičevje

V dobrepoljski občini si uspešno prizadevajo za napredek

Volčevci občine Dobropolje so delni na sadrskih zbirah volivcev precej koristnih predlogov...

Dobrepoljska občina je precejno kmetijska, le podjetje 'Apenica' in 'Stolarina' zaposlujeta večje število delavcev...

Kostanjevci na Krki

Pred kratkim se je uresničila dolgoletna želja prebivalcev vasi Kočarija, Grič, Ivanjice, Podstrm...

Splavitev nove ladje

Reka, 7. marca (Tanjug). V ladjedelnici '3 maj' na Krki so danes splovili motorno ladjo 'Captain M. Lyrae'...

VSE POSTE V SLOVENIJI SPREJEMAJO OGLASE ZA SLOVENSKE POROČEVALECE

ŠE NEKAJ...

NEVARNEGA ROPARJA SO PRIJELI

Ko je št. 1. m. jezufavčarški policaj P. J. J. izga dobro volje opazil v gostini Lagan v Mostah...

S TATVINAMI V PODJETJU SI JE HOTEL OPREMITI LASINO DELAVNICO

Ko so v podjetju 'Mineral' v Ljubljani pred kratkim opravili inventuro, so ugotovili, da je znanih krajev za 200.000 dinarjev...

NI MU USPELO

Pred nekaj dnevi je miličnik Postaje LM Sentvid ustavljal kolektorja Mirka H., zaposlenega v tovarni dekorativnih tkanin...

Zdravstveni dom MOSTE

Helena, Poljedelska 19. Telefon števil. 32-573. - V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 30-300.

Zdravstveni dom RUDNIK

ambulantna dr. Slavovc c. 2. tel. 20-167. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 20-500.

Priljubljenemu hemeroidov (zlate žile) je prvi pogoj redno iztrebljanje...

Društvo Ekonomistov Ljubljana ima občni zbor 19. marca ob 16.30 z običajnim dnevnim redom.

Na Agronomski fakulteti v Ljubljani je diplomiral Ogorevc Milica...

Na Ekonomski fakulteti je diplomiral Ocvirk Sašo, Cesaritama Kogelj.

Občinski odbor ZROJ Ljubljana-Center organizira redno predavanje dne 19. marca 1958, ob 23. uri v Domu 'A'...

UPORABLJAJTE TUDI VI 'Pour Vous'

KLINIKO PREJKUSENO KREMO!

ULTRAGIN - sport krema je prvovrstna mastna krema. Tudi tvoja koža potrebuje hranilne snovi...

RADIO POPRAVILA 'Radioglas' Borštnikov trg 1.

GLEDALISKE NOVOSTI

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIONETE

Levstikov (Sentjakovski) trg št. 3 Cetrtek, 20. marca ob 17.00: Pevniški 'Zlata ribica'.

ROČNE LUTKE Resljeva cesta 36

Nedelja, 23. marca ob 17.00: Milčinski 'Dve veselji zgodbi'.

RAZPISI

Komisija za razpis in imenovanje direktorjev gospodarskih organizacij pri obč. LO Sočanje...

Pogoj: visokovalificiran trgovski delavec s triletno prakso samostojnega vodstva trgovskega podjetja...

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij Obč. LO Sočanje...

Pogoj: visokovalificiran v trgovski stroki z 10-letno prakso ali kvalificiran v trgovski stroki s 15-letno prakso...

MARIBOR

Torek, 18. marca. Dežurna lekarna: 'Studenti' - Gorkega ul. 18.

RADIO

5.00-8.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana. 8.00-8.05 Domače vesti; 8.15-8.35 Domače novice izvajajo Poljski fantje in Mariborski pihalni ansambel...

SPORED ZA TOREK

Poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 in 22.55.

5.00-8.00 Dobro jutro (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame; 6.40-6.45 Naš jedilnik; 8.05 Pisana vrsta domačih pesmi in napevov...

5.00-8.00 Dobro jutro (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame; 6.40-6.45 Naš jedilnik; 8.05 Pisana vrsta domačih pesmi in napevov...

5.00-8.00 Dobro jutro (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame; 6.40-6.45 Naš jedilnik; 8.05 Pisana vrsta domačih pesmi in napevov...

5.00-8.00 Dobro jutro (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame; 6.40-6.45 Naš jedilnik; 8.05 Pisana vrsta domačih pesmi in napevov...

5.00-8.00 Dobro jutro (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame; 6.40-6.45 Naš jedilnik; 8.05 Pisana vrsta domačih pesmi in napevov...

5.00-8.00 Dobro jutro (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame; 6.40-6.45 Naš jedilnik; 8.05 Pisana vrsta domačih pesmi in napevov...

5.00-8.00 Dobro jutro (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame; 6.40-6.45 Naš jedilnik; 8.05 Pisana vrsta domačih pesmi in napevov...

5.00-8.00 Dobro jutro (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame; 6.40-6.45 Naš jedilnik; 8.05 Pisana vrsta domačih pesmi in napevov...

II. PROGRAM ZA TOREK (na valu 109,1 m in 96,9 mHz) 14.00 Lahka glasba, 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved; 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila; 15.25 Vojvo otroci za mladinske zborni; 15.45-16.00 Filmska kronika.

UMRLI

Po dolgotrajni bolezni nas je zapustil naš mož in brat DRAGO DRNOVSEK upokojenec

Pogreb dragoga pokojnika bo v sredo 19. marca 1958, ob 16. uri iz Jožetove rni večnice na Zalah. Zaluzojci: žena Karla, brat Staniko...

Po dolgi bolezni nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric FRANC DRASCEK upokojenec

Pogreb dragoga in nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 19. marca 1958 ob 15. uri izpred hiše pokojnika na Kodeljevem ob Ljubljani 39, na pokopališču v Stepanju vas. Do pogreba leži na Zalah v Frančiškovi mlinski večnici.

ZAHVALE

ZAHVALA Ob bridki izgubi naše nepozabne MEDVIKE BOCOVE se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se obiskali med boleznijo, z namji sostojovali, ji poklonili cvetje in vence in jo spremljali na njeni zadnji poti.

ZAHVALA Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

Ob izgubi naše dobre, zlate mame, babice, sestere, tete in tate ANTONIJE ŠMAJKEKOVE vdovo po šolj, uprav. v p.

KONCERTI

Milan College Jazz Society, osesmičlanska prirediteljska maša za sedmo, bo nastopila v soboto, 22. marca, v Filharmoniji na celovčnem jazz-koncertu. Vstopnice danes od 10. do 12.30 in od 16. do 18. ure.

PREDAVANJA

Prirodoslovno društvo vabi na predavanje doc. dr. Marijana Borštnarja: O zdravilju različnih duševnih bolezni. Predavanje s filmom bo danes ob 20. uri v Prirodoslovnih predavalnici na univerzi.

Planinsko društvo Ljubljana-matica predi v Domu železničarjev, Trg OF, domu predavanj na sicer: v Cetrtek, 20. marca, ob 20. uri predavanje tov. dr. Mihe Potočnika »Kavkaz« in 27. marca ob 20. uri predavanje prof. Rada Hočevarja »S smučmi po tritisočih Svici in Arlberg« s diapozitivi, predpradaja vstopnice za prvo predavanje od torika dalje, za drugo pa od 21. marca dalje.

MALI OGLASI

STROJNE TEHNIKE, šoferje C in D kategorije, ključavničarje, strugarje, kleparje, karoseriste, avtomehanike, kvalificirane in visoko kvalificirane mizarje ter majsje delavce za pručitve v zgoraj navedene poklice z odsluženim vojaškim rokom sprejememo. Osebnost se zgledite v upravi podjetja Električna cestna železnica, Ljubljana, Celovška c. 164 - Remiza.

DVE MIJAJSI PISARNIŠKI MOČI za knjigovodstvo gotovih izdelkov in pomoč v mezdnem knjigovodstvu sprejememo. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 786-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

TOVARNA MOČNIH KRMIL, Ljubljana, Kavčičeva 74 potrebuje 10 nekvificiranih skladiščnih delavcev in administrativno moč, lahko je začetnik. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navdano, Bežigrad 1 in ostalimi podatki pod »Vestna« v ogl. odd. R 787-1.

SLUŽBO DOBI NATAKARICA, kvalificirana, polkvalificirana ali tudi začetnica. Nastop takoj. Gostišče »Gorenje«, Sentvid 93, Ljubljana. 4528-1.

VESTEN ŠOFER (C kategorije) sprejme službo takoj. Stanovanje. Naslov v ogl. odd. 5824-1.

DEKLE vajeno komedijski del sprejemem na malo posestvo. Urbanc ul. Mala vas 12. Ljub. 4522-1.

STIRICLANSKA DRUŽINA v neposredni bližini Portoroža 1936 pridno in solidno gospodinjstvo pomočnico, ki je vajena kuhe in otrok. Nastop službe takoj ali po sporazumu. Naslov v ogl. odd. R 803-1.

SPREJMEMO VAJENCE za učiteljice, ključavničarje, avtomehanike in avtoelektričarje. Osebnost se zgledite v upravi podjetja Električna cestna železnica, Ljubljana, Celovška c. 164 - Remiza.

NOVO PEC ZA KOPALNICO prodam. Proj. Bohinjska 19, Prilje. 5336-4.

KLINIŠKO OPRAVO, nova sodilno izdelano in več posameznih kuhinjskih komadov poceni prodam. Ogled: Zaloška 6, pisarnica. 5521-4.

MOCNEŠO STISKALNICO (Spin delipresce) kupim. Naslov v ogl. odd. 5549-5.

TOVARNI AVTO, dobro ohranjen, 3-4 t, kupim. Ponudbe v ogl. odd. »Dobro ohranjen«.

DIFFERENCIAL za Fiat Topolino kupim. Blažir, Ciglarjeva 26. Ljubljana. 5519-5.

GOZD na vrhniki prodam. Hodo Ljubljana, Gestrinova 3. 5085-7.

ENOSTANOVANJSKO HIŠO v Ljubljani, takoj vseljivo, prodam. Naslov v ogl. odd. ENODRUŽINSKO HIŠO z 2 sobama in kabineto s pritliklami ali dvosobno komfortno stanovanje s kabineto in pritliklami v Ljubljani. Kupim. Ponudbe pod »6« v ogl. odd. 5522-7.

DVOSOBNA KOMFORTNA HIŠA v Poreču z vso opremo, takoj vseljiva, je naprodaj za 1.500.000 din. Ogled v Poreču, UL Bratislava in jediastva 16, Goldn. 5523-7.

PRAZNO, opremljeno sobo ali kabinet iscem proti visoki nagradi. Ponudbe pod »A-15« v ogl. odd. 1958-9.

NEOPREMLJENO SOBO isčem. Dam visoko nagrado. Ponudbe pod »Zelo, zelo nujno« v ogl. odd. 1958-9.

DEKLE, ki dela v izmenitvi, vzamem na stanovanje za malo pomoč v gospodinjstvu. Oglasite se od 12-14. Naslov v ogl. odd. 5530-9.

DOBRO POSTENO DEKLE isče opremljeno sobo ali kabinet. Posteljnice ima. Ponudbe v ogl. odd. 5516-9.

STANOVANJE ljudim osebi, ki živi v spopadanih urah pazila na otroke. Krotki Robert, za Gradom 1. 5515-9.

Komisija za sklepanje delovnih razmerij podjetja »ELRA«, Skofja Loka, sprejme v službo po možnosti takoj: finančnega KNJIGOVODJO, KORESPONDENTKO za komercialno, 2 ELEKTROINSTALATERJA, STRUGARJA in 2 nekvificirana DELAVCA. Pismene ponudbe z opisi posodejane zaposlitve pošljite na gornji naslov. 1446-R

UPORABLJAJTE

ODLIČNE KVALITETE

Po 143. členu Zakona o delovnih razmerjih razpisuje

INDUSTRIJA USNJA VRNIKA

DELOVNO MESTO SEFA GOSPODARSKO RAČUNSKEGA SEKTORJA.

Pogoj: višja ali srednja strokovna izobrazba z večletno prakso v računovodskih poslih v večjih gospodarskih organizacijah.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača pa tarifnem pravilniku podjetja.

Prošnje z življenj

Helikopter tipa Sikorsky S-55 ima poleg koles neke vrste čolne balone, ki jih pilot avtomatično napljuje, ako hoče pristati na vodi.

Beethovnov klub

Iz Amerike poročajo, da sta se dva mlada študenta odločila premagati rock'n'roll s posmrtno pomočjo skladatelja Ludwiga van Beethovna. Idol ameriške mladine naj ne bo več zibajoči se pevec Elvis Presley, marveč največji glasbeni genij vseh časov! Tako sta proklamirala novo »gibanje«. 18-letni Edmund Leites in 19-letni Howard Richards, študenta univerze Yale. Namesto šibajoče pesmi ob spremljavi jokave kitare in bobnarskega calypsa naj bi mladina poslušala veličastne simfonije evropskih klasikov.

Oba borca za klasično kulturno dediščino starega sveta imata več uspeha, kakor je bilo pričakovati. »Ludwig van Beethoven Club«, ki sta ga ustanovila kot »prvi korak v boju proti grozeči nevarnosti« Priesleyevih popevcov, šteje danes že nad 50.000 članov in ima podružnice na skoraj vseh ameriških univerzah in kolegijih. Člani so tudi mnogi znani profesorji.

Zunanji znak vseh, ki se hočejo javno izkazati za ljubitelje klasične glasbe, je okrogla platiščka s sliko Beethovna in napisom »I LIKE LUDWIG«.

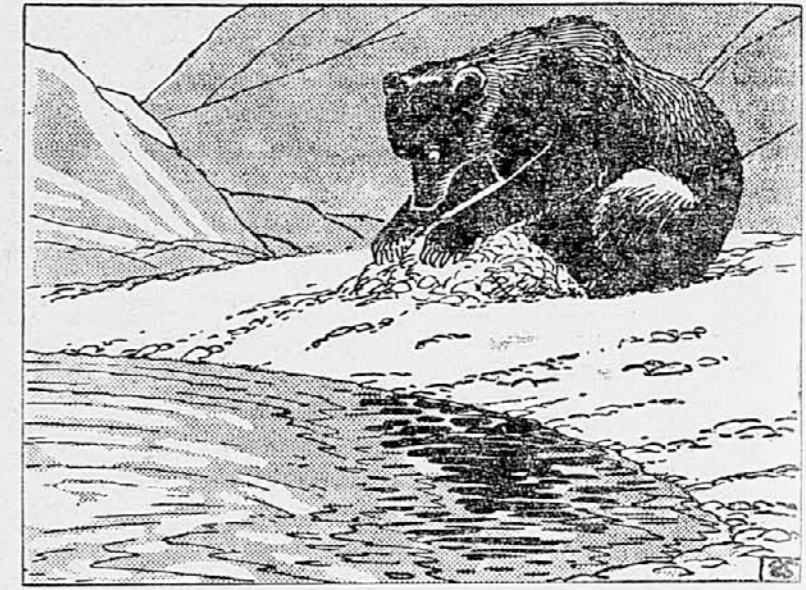

skih univerzah in kolegijih. Člani so tudi mnogi znani profesorji.

Zunanji znak vseh, ki se hočejo javno izkazati za ljubitelje klasične glasbe, je okrogla platiščka s sliko Beethovna in napisom »I LIKE LUDWIG«.

J.O. CURWOOD BAREE

RIŠE: MIKI MUSTER

85. Ker je bilo v potoku veliko rib, Wakayoo ni bil lačen. Pojedel je tri, štiri največje, ostanek pa je zgrabil na kup in ga pokril s peskom in kamenjem; povrh pa še z vejami. Niti pol minute potem, ko se je medved odgugal proti slapu, je Baree planil iz svojega skrivališča in se bogato poslužil zaloga v medvedovi »shrambici«.

86. Tako je Baree na najboljši način rešil vprašanje svoje prehrane. Wakayoo je vsak dan lovil ribe in jih zakopal v pesek. Baree pa je prav tako vsak dan hodil za njim in iskal njegova skrivališča. Dober voh je imel in iskanje ga ni preveč zamudilo. Nekega dne je prinesel veliko ribo k jezeru, da bi jo podaril Umisku.

87. Deset dni je tako Baree na medvedov račun dobro in brezskrbno živel, potem pa se je zgodilo nekaj nad vse pomembnega. Ko je tistega dne zavil okrog skal pri slapu, je nenadoma zagledal Pierrota in Nepepe. Pred Pierrotom bi najbrž zbežal, pa je najprej videl le Vitko Vrbo, ki je sedela na skali in česala svoje lepe dolge lase.

Barvne slike iz želodca

Dva ameriška znanstvenika C. Peters in L. Curtiss sta skonstruirala vijugasto cev, dolgo skoro meter, s katere moreta dobiti barvne slike iz notranjosti želodca. Ta instrument sta imenovala »Fibriskop«. Premer cevi je okoli centimeter. V cevi je vdelanih 40.000 silno tankih steklenih nitk. Cev ima na koncu serijo zrcalnih reflektorjev, ki prejeljajo sliko po cevi navzgor. V cevi je tudi tanka žilica, ki dovaja tok majhni žarnici na dnu, da razsvetljuje notranjost želodca. Ko bodo iznajdbo izpopolnili in jo serijsko izdelovali, bo ta instrument izredno koristen za diagnostiko, saj bodo mogli mnogo bolj enostavno ugotavljati ulkus, gastritis,

raka itd. Fibroskop morejo v želodcu obračati in opazovati tudi dvanajstnik. Tako bolnikom ne bo več treba pošiljati na dolgotrajne in mučne klinične preglede.

Podoben aparat sta skonstruirala tudi francoski zdravnik dr. Fourestier in ing. Vumiere. Preko dolge kremenove paličice osvetli instrument organ, ki ga želimo opazovati. Poleg kremenove je še sistem 20 leč s premerom 5 mm, ki predstavlja objektivi fotografskega, odnosno filmskega aparata. Oba sistema, razsvetljevalni in optični, sta vdelana v kovinsko cevko s premerom 8 mm, po kateri kroži zrak, da se na leči ne kondenzira sopara in ne postane motna. Tako dobijo sliko v eni petindvajsetinski sekunde, odnosno 16 posnetkov na minuto. S tem aparatom, ki je dobil ime »Endoskop«, delajo kot z navadno sondo. Z njim slikajo notranjost želodca, črevesja, pljuč, glave itd.

Pol stoletja ob sami vodi

Maria Furtner iz Frasdorfa na Bavarskem je kot otrok zbolela za kozami. Po težki bolezni je ozdravela in od takrat ni ničesar več jedla. Pila je samo vodo. Prepeljali so jo v Münchensko bolnico, kjer so jo opazovali. Tudi zdravniški so mogli ugotoviti le to, da Mariji zadošča sama voda. Maria Furtner je živila brez vsakršne jedi do 52 let! Po njeni smrti, v 63. letu starosti, so patologji pri obdukciji ugotovili, da je imela popolnoma skrčen želodec in da pravzaprav ne bi smela živeti...

Kijevski metro

V Kijevu, prestolnici sovjetske Ukrajine, so začeli graditi podzemeljsko železnico. V dolžini 9 kilometrov bodo zgradili sedem postaj. Najprej nameravajo speljati progo od obale Dnjepra (pri Askolodovem grobu) do tovarne »Boljševik«, ki je v industrijskem centru. Prvi del podzemeljske železnice »Dnjeper-Vokzal« bo končan leta 1956.

Šola za gradbene delavce

V Sovjetski zveze so ustanovili šole za gradbene delavce leta 1950. Šolanje traja 6 do 10 mesecev. Učenci se izučijo za zidarje, tesarje, soboslikarje in ključavničarje. Sedaj je v teh šolah približno 160 tisoč mladih ljudi, ki se šolajo na državne stroške. Ko končajo šolo, imajo že zagotovljeno zaposlitev v stroki, za katero so se odločili.

DROBIZ

V DRŽAVI KENTUCKY (ZDA) se je prevrnil roklo avtomobil z otroki v reko Big Sandy. 23 otrok je utonilo, 18 so jih pa še mogli rešiti.

V UPLANDU, predmestju Los Angelesa, sta trčili dve privatni letali in padli v planiško citron. Vsi štiri potniki so mrli.

NA JAPONSKEM nameravajo zgraditi 40.000-tonski tanker na atomski pogon.

V ITALIJI so zaprli zaradi semirov med visokošole in univerzi v Neaplju in Firencah. Prosvetne oblasti so namreč predpisali državni izpit tudi za svobodne poklice, proti čemer protestirajo študentje.

V ANGLIJI bodo dali na trg mleko in smetano, ki ostaneta užitna pol in eno leto. Smetano in mleko obdelujejo z ultrazvokom in se potem ne kvartira.

V VERONI je polletja aretila 57-letnega pismošona, ki je metal postne pošiljke v reko Adige. Zagovarja se, da si je tako prihranil »nepotrebna« pota z raznašanjem »nevažne« pošte, kot so n. pr. razglednice s čestitkami, reklame, kolektarje itd.

Izboljšani polietilen

Amer. družba General Electric je začela izdelovati »Irrathren«, t. j. polietilen, ki so ga obsevali z elektroni. Novi proizvod se ne tali, je zelo stabilen in žilav ter je dober električni izolator. Prevekle z novim materialom so enotne in ne vse-

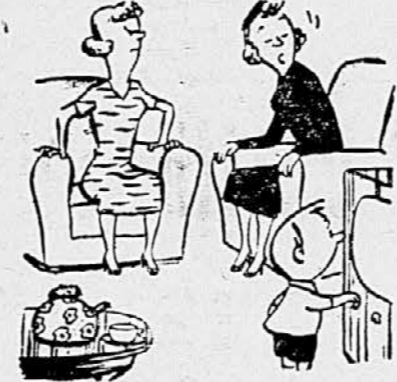
bujejo mehurčkov. v atmosferi, ki nima kisika, je obstojen do 200°C, kratek čas pa tudi pri 250°C. Prodajajo ga v obliki tankih filmov, debeline od 0,05 do 0,2 mm. Če želimo preobličiti kakšno snov, storimo to z dvojno plastjo filma pri 135°C.

Za politiko aktivnega miriljubnega sožitja! Za mirno urejanje spornih vprašanj! Za vsestransko prijateljsko sodelovanje med narodi!

Radioaktivno mleko

Posebna komisija za nadzorovanje radioaktivnosti v Bonnu je sporočila, da se je radioaktivnost mleka trikrat povečala. Dvanajst nemških strokovnjakov je nadalje ugotovilo, da se radioaktivnost stalno veča, kar je po njihovem mnenju posledica poskusov z atomskimi bombami. Poročilo omenja, da je deževnica zelo nevarna, medtem ko studenčnica pravzaprav sploh ni radioaktivna.

PRIJAZNA SOSEDA

»Mihee, ne dotikaj se pohištva, saj se boš čisto umazala«

Našo rojakinja — Dubrovčanka Marta Mitrović — je znana karakterna filmska in gledališka igralka v ZDA. — Na sliki jo vidimo z Don Orlandom na gledaliških deskah v »Tvar Theatre« v Hollywoodu.

»Kako si mogel to napraviti? In to ti, ti, moj otrok, moj sin, ki sem ti tako zaupala, se tako zanesla nate... Ti — pa tat? Ki naskrivaj krade?«

»Kaj pa misliš, mama?« se je silovito razkačil.

»Saj veš, kaj.«

»Nikakor ne.«

»In nimaš niti toliko poguma, da bi priznal? Alek, Alek, kako da te ni sram?«

Vročično je začel iskati denar po žepih. Našel ga je zmečkanega v hlačah.

»Prosim!« je stisnil bankovec materi v roke. »Ničesar nisem ukradel. Lahko presteješ.«

»Kaj je to?« je zašepetala.

»No, denar, tistih tri in pol tisoč, ki sem si jih sposodil.«

»Sposodil?«

»A nikakor ne zase. Jurek Szretter je potreboval tri tisoč, moral jih je nekam poslati, oče je imel priti domov šele zvečer, a mu jih je pozabil pustiti. Zatorej sem si hotel sposoditi od tebe, a tebe ni bilo doma... morda ne bi bil smel sam vzeti, toda hotel sem storiti Jurku uslugo. Potem mi je takoj vrnil. In bili smo v kinu. Pri zadnji predstavi.«

Ves čas ga je gledala in v njegovem trgajočem se glasu, na njegovem obrazu, po katerem so se kakor sence in bleški spreletavala vsa čustva, je spet našla vso lepoto svoje ljubezni, brezmejno in brezprimerno radost, ker je zopet našla po pomoti izgubljenega sina.

»Mali moj,« je šepnila skozi solze.

In prvikrat po mnogo mnogo letih se je razjokala od sreče. Pritisnila je Alka k sebi, ga močno objela ter ga stiskala k sebi kot majhnega, brezmočnega otroka. Zmeden od tega nenadnega izbruha in solz je nepremično obstal v njenem

objemu, skoraj brez diha in lahko drhteč. Začutila je to drhtenje.

»Mali moj,« ga je začela rahlo božati po obrazu in po razmršenih lasih. »Strašno krivico sem ti storila. Moraš mi odpustiti, da sem mogla tako grdo misliti o tebi. Nikoli več ne storim tega. Saj boš odpustil materi, kajne?«

»Ampak, mama,« je zašepetal.

»Nič več ni. Nikar ne govori o tem. Ne misli na to. Mali moj...«

Štefka se je zakasnila za cele četrte ure. Prišla je z očmi, nabrekli od joka, toda Slomka, ki je bil razsrjen z avoljo čakanja, tega ni opazil.

»Kaj pa misliš, trapa neumna! Čez koliko minut sem ti rekel priti?«

Dekle je obstala sredi sobe in planila v glasen, kmečki jok. Na takšen odziv Slomka ni bil pripravljen. »Boji se me,« je pomislil zadovoljno. In gnev v njem je splahnel.

»Dobro, že dobro. Ne cmeri se!«

»O, Jezus, Jezus!« je začela tarnati še glasneje. »Ljubi Jezus...«

»Nehaj že vendar, neumna! Saj nisem več jezen.«

»Kaj mi je mar vaša jeza! Vi nič ne veste. O Jezus, ljubi Jezus!«

Slomka se je nekoliko zmedel.

»Zakaj pa potem tuliš? Ali so ti v kuhinji kaj rekli?«

Odkimala je.

»Ne? Kaj je torej?«

»Straška so ubili. Ustrelili so ga, lopovile! Slomka je pripril oči.«

»Kakšnega Straška pa spet? Kdo ga je ustrelil?«

»Mojega Straška. Gawlika. Kaj ne veste? O, prekleti capini! O, da bi jih bog udaril z najgroznejšo smrtjo!...«

Slomka je začel cepetati okoli nje.

»A kaj, kako, kje? No, lepa reč! Daj, sedi.«

Usedla se je, oprla komolce na široko razmaknjena kolena in se z velikimi, rdečimi rokami prijelja za glavo.

»O, Jezus, Jezus!« se je začela zibati z vsem telesom.

»Počakaj, zakaj pa naj bi ga bili ubili?«

»Prišel Jeziorek...«

»Kakšen Jeziorek?«

»Gotovo ni res?«

»Kako da ni res? Komaj sem se vrnila v kuhinjo, je že...«

»Kaj jaz vem, zakaj?«

»No, tisti stražnik, a ga ne poznate?«

»Poznam. Pa kaj?«

»Pil je s šoferji pred hotelom pa je prišel k nam.«

»Je hotel zganja, falot?«

»No!«

»In on je povedal?«

»On.«

»Gotovo je bil pijan! Pa je vse zmedel!«

»Kako zmedel? Pravi: veste, popoldne so ob Sreniavi ustrelili dva iz cementarne. Meni je takoj nekaj reklo. »Koga, koga so ustrelili?« vpraša Felka, ker ona se prva vštuli, če je kaj takega. On pa pravi: »Smolarskega in Straška Gawlika.«

O, Jezus, mislila sem, da bom pri pričr obležala mrtva, tako me je nekaj stisnilo v prsih. Bila sta takoj mrtva, pravi. Menda so hoteli ustreliti nekoga drugega, a so pomotoma ubili ta dva.«

Slomka je natočil konjaka.

»Pij,« je porinil kozarček prednjo.